

Tori valla sammuväljakutse krooniti Sauga põhikooli võiduga

MARGIT LOTT

SAUGA PÕHIKOOI HUVIJUHT

Tori valla spordikeskus korraldas 1.–30. aprillini kooliperele sammuväljakutse, mis tõi kevadesse liikumisrõõmu ja pani sajad ja-lapaarid usinalt liikuma. Väljakutses osalesid kõik viis Tori valla kooli: Sauga põhikool, Sindi gümnaasium, Are kool, Tori põhikool ja Tammiste lasteaed-algkool. Eesmärk oli lihtne, aga ambitsioonikas – koguda võimalikult palju samme ja näidata, et tervislik liikumine võib olla lõbus, ühendav ja tõeliselt inspireeriv.

Ühtekokku sai vähemalt ühe sammu kirja 556 aktivisti ning kokku koguti lausa 112 735 088 sammu. See teeb 90 188 kilomeetrit – piisavalt, et jalutada Eestile 119 ja pool ringi peale!

Sauga põhikool kogus sammuväljakutse jooksul kokku muljetavalda-

vad 51 236 776 sammu – see number ei räägi ainult suurest liikumisest, vaid ka ühtsest kooliperest, kes astus koos sammu sammult edasi ja tegi oma jõududega terve tiiru ümber maakera. Selle tulemusega krooniti kool ka väljakutse üldvõitjaks. 30. aprilli õhtu oli meie kooliperes nagu vana-aasta õhtu. Igaüks oli küll oma kodus, aga ootusärevus oli suur, et kella kukkudes oleks võit kindel. Kui kell sai 00, hakkas nii õpetajate grupis kui ka õpilaste grupis õnnesoovide edastamine, kõik olid õnnelikud. See oli väga liigutav ja siiras hetk!

Tori valla õpilaste üldvõitjaks samus end Kervin Tarn Tori põhikoolist – 894 902 sammu. Teiste koolide parimateks osutusid Hele-Liise Ring Sindi gümnaasiumist (801 147 sammu), Robin Hohlov Tammiste lasteaed-algkoolist (729 508 sammu), Erleen Pärn Sauga põhikoolist (728 722 sammu) ja Maribel Tuisk Are koolist (649 017 sammu).

Töötajate arvestuses pälvis esikoha Sauga põhikooli huvijuht Margit Lott, kelle panus oli üle 1,1 miljoni sammu ehk üle 38 tuhande sammu päevas. Selline järjepidevus innustas kogu koolipere liikuma.

Sauga kooli õpilastest säras eredaimalt 6. klassi Erleen Pärn, kelle tulemus oli muljetavaldav. Tõeline sihikindlus, mille taga oli nii tahe kui vastupidavus – tempo, millega ta liikus, ei jäänud kellelegi märkamatuks. Nii õpetajad kui õpilased vaatasid imetlusega, kuidas sammud muudkui kogunesid ja nii mõnigi jäi hetkeks mõtlema, kas Erleenil on äkki päevas rohkem tunde kui teistel. Sellist püsivust ja hoogu suudavad vähesed hoida – tema aga tegi seda rõõmuga.

Kuidas teha päevas 38 tuhat sammu?

Margit Lott:

Hea eeldus on loomupärane liikumisarvestus, näiteks jooksmise vastu.

Õige planeerimise ja varajase ärkamisega (näiteks kell 5) suudab märksa enam.

Võistlus tekitab hasarti ja soovi rohkem pingutada.

Päeva jooksul tuleb sammuda nii palju, kui võimalik – kasvõi hambaid pestes.

Toetav ja sportlik pere on tähtis!

Ent kiitust väärivad kõik – nii need, kes sammusid varahommikutel, kui need, kes tiksusid samme õhtusel jalutuskäigul, kõrvaklapid peas ja samm kindlalt sees. Mõni võttis samme tantsuliselt, mõni rahulikult väikeste ringide kaupa, aga igaüks andis oma parima. Üheskoos loodi tunne, et iga samm loeb ja just see ühine liikumine liitis, innustas ja kandis kõiki edasi.

Lisaks rõõmule ja liikumisele aitas väljakutse ka keskkonda säästa – tänu jalgsi liikumisele jäi atmosfääri paiskamata hinnanguliselt 29,4 tonni CO₂. Samuti põletati kokku 3 945 728 kilokalorit, mis võrdub ligi 7200 piimašokolaaditahvli energiahulgaga.

Sammuväljakutse ei jäänud pelgalt aprillikuusse – paljud osalejad jätkavad aktiivset eluviisi ka pärast väljakutse lõppu. Just nii, nagu see algatus oli mõeldudki: hüppelauana kestvaks liikumisharjumuseks ja heaks enesetunde.

Preemiaks pälvis Sauga põhikool 5000 eurot, mis kasutatakse kooli ümbruse sporditaristu arendamiseks ja õpilaste heaolu toetamiseks. See on samm tuleviku suunas – otseses ja kaudses mõttes.

KOMMENTAAR

Tori valla spordikeskuse juhataja Raimo Koger:

Positiivselt üllatas sammuvõistluse tulemus. 500 õpilase kohta on hea tulemus 75 miljonit sammu kuus, Tori valla lapsed aga tegid rohkem kui 112 miljonit sammu. Üllatas, kui hästi koolid kaasa tulid – keskmise sammude arvu poolest olid tulemused koolide võrdluses üsna sarnased, mahajääjaid polnud. Esikoha peale käis tihe rebimine! Ka oli üllatus, et Sauga koolist osales nii palju õpilasi. Soov on, et sammuvõistlusest saaks iga-aastane traditsioon. Tori valla spordikeskuse ülesanne ongi motiveerida Tori valla inimesi sportima ja liikuma, kindlasti on edaspidi plaanis teha sarnaseid üleskutseid ka täiskasvanutele.

Suur aitäh kõigile, kes osalesid, liikusid, ergutasid ja kaasa elasid – samm korraga, aga koos väga kaua!

Suur tänu Tori valla spordikeskusele selle ägeda, ühendava ja inspireeriva ettevõtmise eest! Sammuväljakutse tõi liikumisrõõmu, ühist eesmärki ja hea annuse positiivset energiat nii koolidesse kui südamesse. Just sellised algatused loovad tähendusrikkaid kogemusi ja jäta-
vad kestva jälje – nii sammudes kui mälestustes.

1. Sauga põhikooli esisammuja Erleen Pärn ja koolitöötajate arvestuse võitja Margit Lott. Foto: Romet Mikhels

2. Tammiste algkooli esisammuja Robin Hohlov. Foto: Tammiste lasteaed-algkool

3. Sindi gümnaasiumi esisammuja Hele-Liise Ring. Foto: Sindi gümnaasium

4. Sammuvõistluse üldvõitja on Kervin Tarn Tori põhikoolist. Foto: Tori põhikool

5. Are kooli esisammuja Maribel Tuisk. Foto: Are kool

VOLIKOGU ISTUNGITEL

17. aprillil

- Otsustati korraldada ümber Tori vallavalitsuse hallatavad asutused Sindi avatud noortekeskus, Sauga avatud noortekeskus ja Are avatud noortekeskus ning moodustada alates 1. augustist 2025 Tori vallavalitsuse hallatava asutusena Tori valla noorsootöökeskus.
- Kinnitati Tori valla noorsootöökeskuse põhimäärus.
- Otsustati võõrandada elektroonilisel enampakkumisel Tori vallale kuuluv korterimand Sindis Pärnu mnt 62b-38 alghinnaga 27 700 eurot.
- Otsustati annetada vallavalitsusele kuuluv mahtuniversitysaalsõiduk Ford Tourneo Custom heategevuslikul eesmärgil, et abistada Ukraina relvajõudusid.
- Infopunktid
 1. Vallaarhitekt Helle-Triin Hansumäe ülevaade projektist Urbact.
 2. Vallarhitekt Helle-Triin Hansumäe ülevaade Sauga põhikooli uue hoone kolmest võimalikust asukohast.
 3. Volikogu liikme Erki Uudikase ülevaade Urge küla tegemistest ja soovist saada külale lipumastid.

15. mail

- Kinnitati Tori valla 2024. aasta majandusaasta aruanne.
- Finantsjuht Katrin Järve ülevaade 2025. aasta eelarve I kvartali täitmisest.
- Kiideti heaks Tori valla arengukava aastani 2030 ja eelarvestrateegia 2025–2028 muutmise eelnõu ning otsustati suunata see avalikustamisele 26.05.–16.07.2025.
- Võeti vastu määrus „Tori valla alusharidusasutuste töötajate töötasustamise alused“.
- Võeti vastu määrus „Alusharidusseadusest tulenevate ülesannete delegerimine“.
- Otsustati seada tähtjatu sundvaldus Tammiste külas Kesakannu tee T3 katastriüksusele avalikult kasutatava tee rajamiseks.
- Otsustati omandada Tori vallale osahingult Elektri-levi Jõesuu külas asuv Lasteaia alajaam katastriüksus hinnaga 30 eurot. Kinnistu omandamise tingimus on, et Elektri-levi lammutab Lasteaia alajaam kinnistul asuva alajaama ning rajab Pargi kinnistule uue alajaama.
- Anti nõusolek osahinguga Scanweld Ehitus ja Sauga valla vahel 16.10.2017 sõlmitud lepingu muutmiseks.
- Infopunkt: hajaasustuse programm 2025.

Volikogu istungite protokollide ja vastuvõetud õigusaktidega saab tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee.

VALLAVALITSUSE ISTUNGITEL

8. aprillil – 25. aprillil

- Kiideti heaks Tori valla 2024. majandusaasta aruanne ja otsustati see esitada volikogule kinnitamiseks.
- Otsustati korraldada riigihange „Staadioni tänava ja jalgratta- ja jalgte rajamine Tammistes“ ja kinnitati riigihanke alusdokumendid.
- Otsustati korraldada riigihange „Susi-Otsa jalgratta- ja jalgte rajamine Tammistes“ ja kinnitati riigihanke alusdokumendid.
- Otsustati korraldada konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena riigihange „Tammiste algkool-kogukonnakeskuse ehitustööd“.
- Otsustati korraldada riigihange „Päriveri tee jalgratta- ja jalgte rajamine Ares“ ja kinnitati riigihanke alusdokumendid.
- Anti välja korraldus hanke „Nigula tee JJT II etapi rajamine“ pakkumuste vastavaks tunnistamise, tagasilükkamise ja edukaks tunnistamise kohta. Edukaks tunnistati osahinguga Lääne Teed esitatud pakkumus maksumusega 494 327,89 eurot (lisandub käibemaks).
- Sindi raeoja rekonstrueerimistööde käigus on tekkinud vajadus lisatöödeks. Otsustati nõustuda lisatööde tegemisega ja hankelepingu maksumuse suurenemisega 75 711,12 euro (lisandub km) võrra.
- Lükati tagasi väikehanke „Jänesselja ja Sindi lasteaia energiasäästmise lahenduste projekteerimine“ kõik pakkumused, kuna need ületasid hankelepingu eeldatavat maksumust.
- Nigula tee jalgratta- ja jalgte II etapi rajamiseks otsustati sõlmida hankeleping osahinguga Lääne Teed. Lepingu maksumus on 494 327,89 eurot (lisandub km).
- Otsustati võõrandada elektroonilisel enampakkumisel Tori vallale kuuluv kuur Pulli külas Löötsa tee 2 alghinnaga 6000 eurot.
- Kinnitati Are alevikus Päriveri tee 17 äriruumi kasutusse andmiseks läbi viidud suulise enampakkumise võitja pakkumine hinnaga 60 eurot kuus.
- Otsustati anda eraisikutele kasutusse neli aiamaad Sindis.
- Nõustuti Suigu külas asuvate katastriüksuste jagamisega ja otsustati määrata jagamise tulemusena tekkivatele uutele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Muudeti Eametsa külas Allikapargi tee katastriüksuse lähiaadressi ja määrati uueks lähiaadressiks Heina tee.
- Määrati Tammiste külas tekkivale uuele liikluspinnale kohanimeks Veskinõlva tänav ja muudeti liikluspinna Veski põik ruumikuju.
- Anti projekteerimistingimused:
 - Tammiste külas Tammiste tee 45 kinnistule elamu ehitamiseks;
 - Tammiste külas Rannakaare tee 10 kinnistul oleva aiamaa laiendamiseks elamuks;
 - elektrivõrgu ümberehitamiseks Are aleviku, Kilksama, Kurena, Niidu ja Päriveri külates;
 - Niidu külas Luha tee 4 kinnistul oleva elamu laiendamiseks.
- Anti chitusluba:
 - Tammiste külas Põrnika tänava, Pääsusaba tänava ja Ritsika tee kinnistutele vee- ja kanalisat-

sioonitorustiku, reoveepumpla, sõidu- ja kõnnitee rajamiseks;

- Tammiste külas Veski tn 6 kinnistule üksikelu ehitamiseks;
 - Niidu külas Peedi kinnistule suurkaevu rajamiseks;
 - Tammiste külas Viikingi tee 6 kinnistule üksikelu ehitamiseks;
 - Kilksama külas Männimäe kinnistul asuva üksikelu laiendamiseks;
 - Päriveri külas Okasmetsa kinnistule päikeseelektrijaama püstitamiseks;
 - Tammiste külas Metsroosi tee 3 kinnistul asuva aiamaa ümber-ehitamiseks ja laiendamiseks elamuks;
 - Eametsa külas Pärnu lennujaam kinnistule lennukite angaari ehitamiseks;
 - Sindi linnas Kalamaja tee 4 kinnistule veereservuaari ja konteiner-veetöötusjaama rajamiseks.
- Kinnitati ühe 2024. aasta hajaasustuse programmist rahastatud projekti lõpparuanne ja otsustati toetus välja maksta.
 - Anti välja korraldus „Hüpoteegi seadmine ja isikliku kasutusõiguse seadmise taotlemine“.
 - Anti avaliku ürituse korraldamise luba:
 - MTÜ-le Tori Spordiklubi kaalumatkaks Tori vallamaja aasalt Sindi väliujulani 1. mail;
 - MTÜ-le Tori Spordiklubi jüriöö rahvajooksuks Tori alevikus 22. aprillil;
 - Tori valla kultuurikeskusele volbritralliks Sindi laululava ja Sindi seltsimaja vahelisel alal 30. aprillil.
 - Eraldati MTÜ-le Taali Rahva Selts 317 eurot kohaliku omaal-

gatuse programmi esitatud projekti „Tulekustutusriided Taali vabatahtlikule päästekomandole“ omaosaluse tasumiseks.

- Eraldati mittetulundustegevuse ühekordset toetust:
 - Eesti Lipu Seltsi Sindi osakonnale;
 - MTÜ-le Khuulitaja;
 - Annikki Poomile Urge küla volbritralli jaoks vahendite soetamiseks;
 - MTÜ-le Tammiste Sports Club.
- Rahuldati MTÜ Sindi Aerutamisklubi kaasfinantseerimise toetuse taotlus ERASMUS+ programmi esitatava projekti ettevalmistuskuludeks.
- Otsustati rahastada kahe lapse lapsehoiuteenuse kohatasu, kes ei ole saanud kohta lasteaia.
- Otsustati suurendada 2025/26. õppeaastal Tammiste lasteaed-alkgooli 1. klassi õpilaste arvu 26 õpilase ja 3. klassi õpilaste arvu 25 õpilase.
- Kinnitati Tori valla lasteaedade rühmad ja laste arvud rühmades 2025/26. õppeaastal.
- Otsustati tagastada märtsikuu eest kuuele lapsevanemale Pärnu Raja lasteaia kohatasu soodustus.
- Muudeti Tori vallavalitsuse 26.03.2025 korraldust nr 177 „Tori valla noortevolikogu valimiskomisjoni kinnitamine“.
- Anti välja korraldus kodukohanduseks.
- Rahuldati Valga vallavalitsuse esitatud vaie ja tunnistati kehtetuks Tori vallavalitsuse hooldekandekomisjoni 13.02.2025 tehtud otsus.

Valitsuse istungite protokollide ja vastuvõetud õigusaktidega saab tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee.

TULE RÄÄGI KAASA TORI VALLA ARENGUS!

HEA VALLAELANIK, TULE AVALDA OMA ARVAMUST PIIRKONNA ARENDAMISEKS

Vallavalitsus tutvustab valla arenguplaane lähiaastatel ja pikemas perspektiivis. Elanike ettepanekud kogutakse sisendiks valla arengukava muudatusteks ja täiendusteks.

Ettepanekuid saab esitada ka kirjalikult tori@torivald.ee või Pärnu mnt 22, Sindi, Tori vald, 86703 Pärnumaa. Lisainfo www.torivald.ee/arengukava

KOHTUMISED TOIMUVAD

3. juunil

kl 17.30 Tammiste lasteaed-alkgoolis
kl 19.00 Sindi seltsimajas

4. juunil

kl 17.30 Urge raamatukogu ees
kl 19.00 Tori rahvamajas

VABAÜHENDUSTE ÜRITUSE KORRALDAMISE TOETUSE TAOTLEMISE TÄHTAEG ON 1. JUULI

Toetust võivad taotleda mittetulundusühingud, sihtasutused, füüsilised isikud, seltsingud ja äriühingud, et katta kogukonnale suunatud ürituse korraldamise kulusid. Toetuse suurus on kuni **1000 eurot ürituse kohta**, kuid mitte rohkem kui **10 000 eurot aastas ühe taotleja kohta**.

Järgmine võimalus ürituse korraldamise toetuse taotluse esitamiseks on 1. oktoobriks. Aasta ringi on mittetulundusühingutel võimalik taotleda ühekordset toetust. Ühekordset toetust antakse projektide elluviimiseks ning taotlejale vajaliku inventari ja esemete soetamiseks kuni 300 eurot aastas.

Rohkem infot ja taotlemine valla kodulehel www.torivald.ee > Teenused ja toimingud > Vabaühenduste toetuse taotlus.

Küsimuste korral võtke palun ühendust: arendusspetsialist Ave Lääne, tel 5749 3555, e-post ave.laane@torivald.ee.

TORI VALLAVALITSUS
Telefon: 445 1881
E-post: tori@torivald.ee

Koduleht: www.torivald.ee
Uudisteportaal: uudised.torivald.ee

Sindis teisaldati loata püstitatud mälestusmärk

15. mail teisaldati Sindis Pärnu mnt 25 kinnistul asunud mälestusmärk, mis oli pühendatud Are vallas sündinud ja Sindis elanud Mihkel Mathiesenile – Eesti eksiilvalitsuse liikmele. Monument oli püstitatud ilma loata.

Mälestusmärgi rajamise algatas Edgar Salin, kes esitas 2018. aastal vallavalitsusele monumendi ehitusprojekti. Vallavalitsus ei kooskõlastanud esialgset plaani, paludes monumendi tekstis teha muudatusi ja arutada võimalikke alternatiivseid asukohti. Kompromissini ei jõutud ja monument püstitati ilma loata. Lahenduse otsimiseks pööruti kohtusse. Kohus leidis, et ebaseaduslikult paigaldatud monument tuleb eemaldada. Pärast kohtuotsuse jõustumist ei

soostunud Edgar Salin otsust vabahtlikult täitma ning seetõttu oli vallavalitsus sunnitud pöörduma kohtutäituri poole. Ka täituri määratud sunnirahad ei mõjutanud teda otsust täitma. Seetõttu andis kohtutäitur vallavalitsusele õiguse monument ise teisaldada. Monument hoiustatakse, kuni omanik soovib selle ära viia.

Miks monument kooskõlastust ei saanud?

Mälestusmärgil oli nime, sünni- ja surmadataumite ning -koha järel tekst: „Eesti Vabariigi 1938. a. Põhiseadusele tugineva Eesti Vabariigi Valitsuse peaminister presidendi ülesannetes 15. IX 1992 kuni 28. XI 2003“. Vallavalitsus leidis, et selline tekst on eksitav – eksiilvalitsus lõpetas tegevuse 1992. aastal ja andis oma volitused üle taasiseseisvunud Eesti valitsusele, parlamendile ja

Sindis teisaldati ebaseaduslik monument. Foto: Lauri Luide

presidendile. Mihkel Mathiesen aga volituste üleandmisega ei nõustunud, ta nimetas ametisse uue, 1938. aasta põhiseadusele tugineva valitsuse koosseisu, astudes ise peaministriks presidendi ülesannetes.

Vaidlused on kestnud aastaid

Kuna Edgar Salin ei ole ühegi Pärnu mnt 25 kinnistul asuva kortermaja korteri omanik, nõuab seadus kõnealusele maatükile mälestusmärgi püstitamiseks kõikide korteriomanike nõusolekut. Vallavalitsus on üks kinnistul asuva elamu korteriomanikest ning ei andnud oma nõusolekut. Salinil puudusid ka mitme teise korteri omaniku nõusolekud, samuti muinsuskaitseameti kooskõlastus.

Sellegipoolest alustati samba rajamist ning vald taotles abi kohtult. Kuigi kohus keelas monumendi rajamisega jätkamise, kuniks vaidlus lahendatakse, püstitati ausammas

siiski. Samba lähedusse paigaldati ka kaks suurt lipumasti, mis ei olnud arutlusel varasematel kokkusaamistel ega kajastatud ehitusprojekti. Samba kõrvale pandi mälestuskivi, millelt saab lugeda, et Pärnu mnt 25 majas elas Salme ja Aleksander Mathieseni pere.

Et mälestussammas püstitati ebaseaduslikult, esitas vallavalitsus Edgar Salini vastu hagi nõudega sammas eemaldada. Pärnu maakohus tuvastas omandiõiguse rikkumise, rahuldas hagi ning kohustas Salinit ausammas ja lipumaste eemaldama, samuti taastama kinnistu endise väljanägemise. Mälestuskivi otsus ei puuduta ja see võib jääda oma kohale, kuna selle paigaldamisele ei ole vallavalitsusel vastuväiteid. Vallavalitsuse hagi rahuldati ka ringkonnakohtus ning vaidlus päädis sellega, et riigikohus ei võtnud Salini kassatsioonkaebust menetlusse.

Konverentsil arutati, kuidas tagada õnnelikum ühiskond

PIIA SALUNDI
TEABESPETSIALIST

Tori vallavalitsuse korraldatud konverents „Õnnelik inimene 2030“ tõi 22. aprillil Sindi seltsimajja eksperdid, mõtlejad ja praktikud, et leida vastus küsimusele – milliseid samme saame juba praegu astuda, et tagada viie aasta pärast õnnelikum ühiskond?

Avaettekandes rääkis ajuteadlane Cristina Kroon, kuidas regulaarne liikumine vallandab ajus mitmed heaolukemikaalid, mõjudes vaimsele tervisele turgutavalt. Samuti kaitseb füüsiline aktiivsus aju vananemise eest. Hea uudis on, et seejuures ei pea tingimata üliinimlikke pingutusi tegema, piisab, kui liikuda iga päev vähemalt 20 minutit järjest. Uuringutega on kindlaks tehtud, et ajule on kõige kasulikum aeroobne treening. Veel kasulikum on, kui liikumine on ka nauditav – olgu selleks tantsimine, looduses käimine või grupitreening.

Psühholoogia juhtivteadur Kenn Konstabel rääkis Eesti kooliealiste laste vaimsest tervisest. Muuhulgas selgus kurb tõsiasi, et õpilaste heaolu vanuse kasvades järjest väheneb.

Heaolu puhul on suur osa keskkonnal – milline on rahaline olukord peres, huvialad, kas uneaeg ja -kvaliteet on piisav, kui head on suhted jne. Uuringud näitavad, et tüdrukud on vaimse tervise probleemidega rohkem kimpus kui poisid ja ka nende üldine eluga rahulolu on väiksem. Samas on muude riikidega võrreldes Eesti õpilaste turvatunne koolis üsna hea.

Olümpiavõitja Gerd Kanter tutvustas multisporti ja selle kasulikkust lastele. Multisport koosneb võtmespordialadest (pallimängud, *judo* akrobaatika, ujumine, kergejõustik õues), kus mängulise tegevuse kaudu arendatakse osavust, jõudu ja koordineatsiooni. Kanter tõi esile, et tänapäeval on nn hoovispordi asemele tulnud nutiseadmed ja seetõttu tuleb laste liikumisharjumusele rohkem rõhku panna. Koolilapse liikumine võiks alata juba hommikul kooli minnes, jätkuda koolipäeva kestel ja koolist tülles.

Tartu linnaarhitekt Jiri Tintera pööras kuulajate tähelepanu inimest ümbritsevale keskkonnale ja kordas, et keskkond mõjutab tugevalt meie emotsioone ja heaolu. Ta tutvustas hea avaliku ruumi mõistet – see on ruum, kus inimesed tahavad vabahtlikult viibida. Avaliku ruumi negatiivse näitena tõi ta suured liiklussõlmed, kust inimesed soovivad võimalikult kiiresti minema pääseda.

Tintera leiab, et hea avaliku ruumi saab reeglina ideevõistlusega ja elanike kaasamisega. Arhitekt toonitas, et atraktiivne elukeskkond ja ehituspärandid mängivad kogukonna identiteedi tugevdamisel suurt rolli.

Terviseendaja Elo Paap tõi esile erinevused ennetuse ja abistamise vahel – kui abistamine tegeleb tagajärgedega, siis ennetus riskide maandamisega. Abistamine on indiviidi tasand, ennetus aga ühiskondliku normi loomine. Paap rõhutas, et omavalitsuses tuleb leida ressursid nii ennetamiseks kui abistamiseks. Samuti märkis ta koostöö ning heade suhete tähtsust – oluline on õigeaegne märkamine, laste arengut toetavate spetsialistide võimestamine ja lapsevanema kaasatus.

Konverents jätkus Urmas Vaino juhtimisel paneeldiskussiooniga, kus osalesid vallavanem Lauri Luur, vala-arhitekt Helle-Triin Hansumäe, Pärnu abilinnapea Ene Täht, Tori valla spordikeskuse juht Raimo Koger ning Pärnumaa omavalitsuste liidu hariduse ja noorsootöö koordinaator Evelyn Sillaots. Arutati, mida oleme ära teinud ja mida veel saaks teha, eriti just laste ja noorte heaks. Leiti, et Tori vald on panustanud elanike, sealhulgas noorte kaasamise ja hea avaliku ruumi loomisesse. Mõtiskleti, kuidas kõige paremini kasutada noorte huvihariduseks ja huvitege-

KOMMENTAAR

Pille Vaiksaar, Are kooli direktor:

Kuigi on ammutuntud tõde, et „terves kehas terve vaim“, siis konverentsil kõlanud ettekanded muutsid selle ütluse veelgi veenvamaks. Eriti meeldis mulle Cristina Krooni esitus, milles ajuteadlane aitas süvitsi näha tugevaid seoseid kehalise aktiivsuse, aju arengu ning vaimse tervise vahel. Olen ise väga mures tänaste noorte tervise pärast. Suur oht on sõltuvus nutiseadmest, mille tegelikke mõjusid näeme iga päev, ärevusega õpilasi järjest lisandub. Are koolis, kus ma töötan, on õnneks õpilastel nutiseadme kasutus ilma õpetaja loata keelatud juba 2018. aastast. Nii peaks see kindlasti olema kõikides põhikoolides, kui tugineda teadlaste uuringutele. Meie koolis liiguvad nooremate klasside õpilased vahetundides väga intensiivselt, isegi suuremad mängivad sageli erinevaid mängu ning suhtlevad aktiivselt ja vahetult. Igapäevane liikumine peaks aga saama meil kõigil samasuguseks harjumuseks ja vajaduseks nagu hammastepesu. Kurb on, kui lapsevanem sõnab, et tema ka ei armasta liikuda, miks siis laps peaks...

Seega on pikk tee minna teadlikkuse kasvu suunas ja see konverents kindlasti aitas sellele kaasa. Eriti kui on laval sellised ägedad eeskujud nagu Gerd Kanter.

vuseks ette nähtud raha. Leiti, et ka lapse käest tuleb küsida, millised on tema ootused ja vajadused. „Võib-olla laps tunneb siis ka, et minuga arvestatakse ja ma olen kodanik,“ selgitas vallaarhitekt teekonda kaasamisest aktiivse kodanikuni. Veel toodi välja, et eri põlvkondadel peab olema võimalus koos tegutseda ja head ideed ei pea alati hirmkallid olema – näiteks on pallikastid Pärnu spordiväljakutel väga hästi vastu võetud.

Konverentsi 160 osavõtjast suur osa olid valla haridusasutuste töö-

tajad. Kuulajate tagasiside oli väga hea, eriti kiideti ajuteadlase ettekannet, kõrgelt hinnati ka Tartu linnaarhitekti esinemist. Kindlasti andis konverents üksjagu mõtetainet nii osalejatele isiklikult kui asutuse tasandil. Saime teada, et õnneks on vaja regulaarselt liikuda, hoida häid suhteid ja üksteist märgata. Tarvis on ka avalikku ruumi, kus inimestel on meeldiv olla. Ka me ise saame palju ära teha, et meil ja meie lastel oleks õnnelikum tulevik – alustagem kasvõi hommikuvõimlemisest!

Laulu- ja tantsupeo tuli liigub metsast mereni läbi Pärnumaa

XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ tuli süttib 15. juuni päikesetõusul Tartus. Tuletulemine kulgeb läbi kõigi Eesti maakondade ning tuli jõuab Tallinnasse 2. juulil. Pärnumaa hoida on laulu- ja tantsupeo tuli 21. juuni hommikust kuni 22. juuni hommikuni.

Tuleteekond Pärnumaal algab 21. juunil kell 9.40, kui tuli võetakse pidulikult vastu Viljandimaalt Kõpus. Esimesena tervitavad tuld Kilingi-Nõmmes Saarde valla koorid ja tantsurühmad. Lähkma külamajas laulavad, mängivad ja tantsivad tulele kohaliku kogukonna inimesed ja kollektiivid. Rongkäik liigub mootorrataste saatel edasi Vaskräama, kus

Mihkel Lüidigi sünnipaigas tervitavad tuld mees- ja poistekoor ning tantsurühmad.

Pärastlõunane tuleretk kulgeb Seljametsale, kus kõlab „Lööme loojanguini lokku“ ansambli ja tantsijate saatel, ning edasi Sinti Tori valla laulu- ja tantsupäevale, kus esinevad laulu- ja tantsupeo protsessis osalevad valla lauljad ja tantsijad.

Pidu jõuab kella 15 paiku Pärnu uue silla Rääma poolsesse otsa, kus tulega liiguvad üle silla puhkpillimuusika ja rahvatantsijate saatel tantsu- ja laulupeo Pärnust pärit lavastusmeeskonna liikmed ja liigijuhid. Kontsert jätkub silla kesklinna-poolses otsas.

Pärnust liigub tuli Audru kiriku aeda Aleksander Kunileiu mälestuskivi juurde. Esineb Audru koor ja osaleb kaitseliidu Pärnumaa Soon-tagana malevkond. Tuli saadetakse edasi palvega meie maa ja rahva eest.

Kella 16.50 paiku jõuab tuli Munalaiu sadamasse, kus Kihnu ja Manija rahvas tervitab seda laulude ja tantsudega. Tuli teeb ka kiire paa-directke Manija saarele. Eriline hetk ootab ees Tõstamaa mõisas, kus esinevad kohalikud rahvamaja kollektiivid ja kõlab kodupaika kiitev sõna.

Varbla tuulikute juures ootavad tuleteelisi ratsanikud, kes liiguvad tõrvikuga Varbla sadamasse. Öhtu

kulmineerub Varbla sadamas kontserdiga „Kõik saab alguse kodulävelt – ise oma“. Kontserdil on ehtne merekultuuri õhustik – surfajad ja kalurid, laval Lihula kultuurimaja naisrühm ja Hanila külakapell. Öhtu jätkub simmaniga. Laulu- ja tantsupeo tuli jääb ööseks puhkama Varbla sadamahoonesse.

22. juunil kell 9.30 algab Varbla sadamas Lääneranna segakoori laulu saatel pidulik tule üleandmine saarlastele. Tule viib üle mere Kõiguste sadamasse saarlaste purjekas, mida saadab Varbla merepäätjate kaater.

Laulupeo tule pidulik teekond Tartust Tallinnasse toimus esimest korda 1969. aastal, mil esimesest

laulupeost möödus 100 aastat. 1990. aastast alates on pidulik tuletolemine Tartust Tallinnasse saanud osaks üldlaulu- ja tantsupidude traditsioonist. Tuletolemist korraldab Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA koostöös kohalike omavalitsuste ning ESTO korraldustoimkonnaga 15. juunist 2. juulini.

XXVIII laulu- ja XXI tantsupidu toimub 3.–6. juulini Tallinnas. Laulupeo kunstiline juht on Heli Jürgenson, tantsupeo pealavastaja on Helena-Mariana Reimann ning rahvamuusikapeo loominguline juht on Helin Pihlap. Laulu- ja tantsupeo korraldaja on Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Tori vald liitus uue lastekaitse pilootprojektiga „Turvalisuse märgid“

LIINA LELOV-AASMAA
LASTEKAITSENÕUNIK

„Turvalisuse märgid“ (inglise k *Signs of Safety*) on Austraalias loodud lastekaitse juhtumikorraldusmudel, mida kasutatakse laialdaselt paljudes riikides.

Selle eesmärk on aidata lastekaitsetöötajatel hinnata lapse turvalisust ja abivajadust, kaasates otsustusprotsessi aktiivselt nii last, tema peret kui ka tugivõrgustikku. Mudel aitab senise praktikaga võrreldes süsteemsemalt läheneda perede tugevuste leidmisele ja püsivate lahenduste loomisele.

Selle juurutamiseks on alustatud mudeli piloteerimist kuues valitud omavalitsuses Tallinnas, Tartus, Saue,

Viljandis ja Tori vallas. Kolme aastaga saavad juhid ja lastekaitsetöötajad põhjaliku väljaõppe, mis hõlmab baaskoolitust ja tööpraktikaid.

Mudel „Turvalisuse märgid“ sisaldab struktureeritud tööriistakasti lapse ohutase ja abivajaduse hindamiseks ning lapse ja perekonnaga suhtlemiseks. Juhtumilahenduse keskmesse seatakse lapse toetamine ja areng.

Lisaks näeb mudel ette lapse ja pere, samuti lähedaste senisest suuremat kaasatust otsustusprotsessidesse.

Pilooti rahastatakse enam kui 1,5 miljoni euroga. Euroopa Sotsiaalfondi rahastatav pilootprojekt kestab 2027. aasta lõpuni ning loob aluse süsteemsetele uuendustele Eesti lastekaitse süsteemis. Projekti eestvedajaks on sotsiaalministeerium, kaasates sellesse rahvusvahelisi eksperte ja koolitajaid.

Projekti Enercracy esimene kohtumine tõi partnerid tutvuma Pärnumaaga

KÄRT LINDER
KESKKONNANÕUNIK

Tori vallavalitsus on projektipartneriks Interreg Läänemere piirkonna programmist rahastatud projektis Enercracy, mille eesmärgiks on riikidevahelise õppimise ja ühiste tegevuste kaudu lahendada teadmiste, oskuste ja usalduse puudujäägid omavalitsuste energiakavade väljatöötamisel.

Kolm aastat kestva projektiga on kavandatud: 1) energiakavade meetmete näidiskataloog, et suurendada kohapealset tootvat tarbimist ja energiakogukondade tegutsemist partnerriikides; 2) viie erinevas riigis asuva omavalitsuse energia- ja kliimakavade väljatöötamine või ajakohastamine; 3) kaks rahvusvahelist veebiseminari ja kaks suutlikkuse suurendamise veebiseminari kohaliku energia- ja kliimakava väljatöötamise teemal; 4) viis õppekäiku viies riigis, et tutvustada kohalike energialahendusi; 5) kolm temaatilist ringreisi igas osalevas riigis, et jagada ja levitada Enercracy väljatöötatud raamatike ja materjalide rakedamist; 6) neli seminari igas osalevas riigis, mis käsitlevad päikeseenergiatehnoloogiat, tuuleenergia tehnoloogiat, prosumerismi ja energiakogukondi.

Projekti juhtpartneriks on Tartu regiooni energiaagentuur ja projekt annab võimaluse Tori vallal teha koostööd ja kogemusi vahetada erinevate Eestile lähedal paiknevates riikides tegutsevate partneritega: Zemgale regiooni energiaagentuur (Läti), Rzeszowi regionaalarengu agentuur (Poola), Dobeles linn (Läti), Green Net Finland (Soome), Lõuna-Rootsi energiaagentuur (Rootsi), Karlskrona omavalitsus (Rootsi).

15.–16. aprillil 2025 kogunesid kaheksa projekti partnerorganisatsiooni esimeseks kohtumiseks Eestisse. Esimesel päeval toimus Pärnus projektiga seotud üldiste reeglite (sh aruandluse) ja töopakettide tegevuste tutvustus ning rühmatööd, mille käigus arutati nii kommunikatsiooni kui ka energia- ja kliimakava sisupunktide üle. Teisel päeval tutvustas keskkonnainiik Sindi seltsimajas Tori valla poolt praeguseks tehtud ja edasise tegevusi energiatõhususe, bioloogilise mitmekesisuse ja kliimakindluse võtmes. Peale seda suunduti naaberomavalitsusse Sopi-Tootsi hübriidparki, kus pargist tegi ülevaate Enefit Green juhatuse liige Innar Kaasik ja seejärel lõpetati esimene töine kohtumine Pärnus Pernova hariduskeskuses Smartpark projekti tulemuste vaatamisega.

Projekti kohta saab rohkem infot Tori valla kodulehelt www.torivald.ee/enercracy.

Sindi seltsimajas toimus pidu uute vallakodanike auks

GERLIN KÖRE
LASTEKAITSESPETSIALIST

8. mail toimus Sindi seltsimajas Tori valla uute ilmakodanike auks pidulik hõbelusikapidu. Peole oli kutsutud 44 beebit koos peredega, kelle sünd oli registreeritud ajavahemikus 5. oktoober 2024 kuni 1. märts 2025.

Uusi ilmakodanikke ja nende peresid tervitasid Tori valla-

volikogu esimees Jana Malõh, vallavanem Lauri Luur, abivallavanem Priit Ruut ja Tori valla raamatukogu direktor Ene Michelis. Kõik põnnid said endale nimelise hõbelusika ning raamatu „Pisike puu“.

Lusikapeol mängisid vahvaid klaveripalasis Sindi muusikakooli lapsed, kaunid hetked jäädvustas fotograaf Karmen Kärge.

Veel kord palju õnne ja toredat kooskasvamist värskele ilmakodanikele, lapsevanematele ja kõikidele pere liikmetele!

Foto: Karmen Kärge

Kas sinu maal kasvab ohtlik karuputk?

EIKE TAMMEKÄND
KESKKONNAAMETI
LOODUSHOIUTÖÖDE BÜROO
JUHAJA

Võõr-karuputkede tõrje on Eestis edukalt tehtud enam kui 800 hektaril. Taimed on seal hävinud ja kolooniat enam ei ole. Siiski ei suuda ainult keskkonnaameti tõrjetööga kogu probleemi lahendada. Võtmetähtsusega on maaomanike panus.

Jätkuvalt leidub võõr-karuputkede kasvualasid, mida tuleb jälgida ning taimede ilmumisel neid tõrjuda. Samuti avastatakse igal aastal uusi, kaugemaid kasvukohti veekogude kaldaaladel, metsamaadel ja võsastikes. Ka sel aastal korraldab keskkonnaamet riiklikku karuputke tõrjet, kuid samal ajal teeb amet ettevalmistusi, et kolme aasta jooksul anda putke tõrjumise juhtroll üle maaomanikele. Sel aastal saavad maaomanikud keskkonnaametilt teavituse registreeritud võõr-karuputke kasvukoha kohta.

Miks on maaomanike roll suurenemas?

Selleks, et võõrliikide tõrjumine oleks edukas, peab lisaks riigi tegevusele suurenema ka maaomanike huvi ja vastutus. Nii nagu maaomanik hoiab oma maad jäätmetest ja reostusest puhtana, peaks ta hoolitsema ka selle eest, et seal ei vohaks meie loodust ohustavad võõrliigid.

Tahes-tahtmata lisandub aastatega probleemseid võõrliike. Töömaht, mis nendega võitlemiseks kulub, kasvab, ja ükski ei jõua riiki seda võitlust pidada. Vaja on kõigi panust.

Miks on vaja karuputke tõrjuda?

Sosnovski ja hiid-karuputk on Eestis keelatud võõrliikide nimekirjas. Neid ei tohi kasvatada ega lasta levida. Mõlemad liigid võtavad edukalt üle looduslikud alad. Lisaks võib nende taimede mahl olla inimesele ohtlik, kuna võib koostoes päikesega põhjustada nahakahjustusi (punetust, villoid ja isegi haavandeid). Eriti tundlikud on taimemahlale lapsed. Võõr-karuputkede tõrjumine aitab hoida oma kodukohta ohutuna nii endale kui ka naabritele.

Millest alustada?

Kõigepealt tasub üle vaadata, kas kinnistul on registreeritud võõr-karuputke kasvukoht. Keskkonnaameti kodulehelt karuputke alajao-tusest leiab kaardi, kuhu on kantud teadaolevad kasvukohad, ning juhised, kuidas võõr-karuputke ära tunda. Soovitav on seejärel kohapeal oma maa üle vaadata, sest võõr-karuputked võivad

levida ka ootamatutesse paikadesse nagu näiteks raiesmiku või metsateed.

Kuidas maaomanik saab panustada?

Tõrjetöö üleandmine maaomanikele toimub järk-järgult. Käesoleval aastal korraldab tõrjetõrje keskkonnaamet. Järgmisel aastal läheb maaomanikele üle nende kolooniate tõrje, mis on peaaegu hävinud või mida on lihtsam tõrjuda. 2027. aastal lisanduvad maaomanike tõrjutavate alade hulka keskmise raskusastmega kolooniad ning 2028. aastast on kõigi kolooniate tõrje vastutus maaomanikel.

Tõrjumine ei ole ohtlik, kui teha seda ajal, mil taimed on väikesed ning kaitsta oma nahka taimemahlaga kokkupuutumise eest.

Kõige tõhusam viis võõr-karuputkede tõrjeks on taimede väljakaevamine ja hävitamine. Umbrohutõrjevahenditega tõrjumisel on soovitatav kasutada spetsialisti teenust. Kuidas võõr-karu-

KESKKONNAAMET
PAKUB TUGE

Keskkonnaamet teavitab maaomanikke, kelle maal on registreeritud võõr-karuputk, riigiportaali eesti.ee kaudu. Selleks, et oma @eesti.ee aadressile tulevad teated kindlasti kätte saada, soovitame kontrollida, kas see on suunatud oma igapäevasele isiklikule e-posti aadressile. Kirju näeb ka riigiportaali eesti.ee postkasti sisenedes. Infot ja juhiseid leiab keskkonnaameti kodulehelt, vajadusel aitavad nõuga spetsialistid.

Riik jätkab ka edaspidi tõrje korraldamist riigimaal.

putki ohutult tõrjuda või tõrjeteenust tellida, saab täpsemalt lugeda keskkonnaameti kodulehelt www.keskkonnaamet.ee karuputke alajao-tusest.

Kuna üks taim võib toota kümneid tuhandeid seemneid, mis püsivad mullas kaua idanemisvõimelisena, sõltub tõrje edukus järjepidevusest. Ka siis, kui ühtegi taimet enam ei tärka, on vaja koloonial mitu aastat silma peal hoida.

Kuidas hoida ära karuputke sattumist oma maale?

- Kui kinnistu asub võõr-karuputkede leviku piirkonnas, hoiä oma maal eriti hoolsalt silm peal. Esimesi taimi märgates tõrju need kohe ära.
- Kui tellid oma maale mulda või taimmaterjali, veendu eelnevalt, et päritolukohas ei ole võõr-karuputke kasvukohta.
- Võõr-karuputke kasvukohas tegutsedes või töötades puhasta pärast saapad, tööriistad ja masinad, et vältida seemnete edasilevikut.
- Kaeva taimi kevadel, kui nad on väikesed, ja väldi taimemahlaga kokkupuudet. Rahulikult õigel ajal tegutsedes on töö ohutu.
- Teavita ja tee koostööd – anna avastatud karuputke kasvukohast teada karuputk@keskkonnaamet.ee.

Sosnovski karuputk.

Foto: Eike Tammekänd

Tori kool 150 – väarikas ajalugu, tugev tänapäev, kindel tulevik

PILLE USIN

TORI PÕHIKOOLI DIREKTOR
2005. AASTAST

Sel aastal täitub Tori koolil 150 tegutsemis-aastat. See on era-kordne tähis nii kooli-perele kui ka kogu Tori kogukonnale. Tähis-tame ju mitte ainult aastanumbrit, vaid hariduse järjepidevust, väärtusi ja inimesi, kes selle loonud ja hoid-nud.

Tori kihelkonnakooli alu-sepanijaks oli Sikana Jaan Tammann, kes emakeelse koolihariduse ideest kantuna rajas 1874. aasta lõpuks Torisse koolimaja – oma projekti järgi ja osaliselt isikliku raha-ga. Õppetöö algas 26. jaanua-ril 1875, kui koolipinki istus 24 õpilast. Esimeseks juhata-jaks sai Johannes Kuus, kõi-ge pikemalt, 28 aastat, juhtis kooli Mihkel Ollino.

Täna õpib Tori koolis 204 õpilast – 105 poissi ja 99 tüd-rukut. Nendega teevad tööd 30 õpetajat ja üheksa koolitöö-tajat. Kool on ajaga kaasas käi-nud, säilitades samas oma juu-red. Meie tegevuse keskmes on väärtuspõhine õpikeskkond, mis toetab iga lapse arengut ja heaolu.

Õppimine, mis kõnetab päriselu

Nooremas kooliastmes õpi-takse kodukoha lugu koha-liku töövihiku toel. Teises kooliastmes viivad õpilaste sammud Tori hobusekasvan-dusse, kus tutvutakse hobu-

Tori koolimaja 50-ndatel.

Foto Tori põhikooli arhiivist

Tori põhikool 2022. aastal.

Foto: Viktor Tund

majandusega. Vanemad õpi-lased tegelevad uurimis- ja loovtöödega, mille kaitsmine on osa põhikooli lõpetami-sest. Parimat uurimistööd tun-nustatakse Jutta Musta stipen-diumiga – see on väärt algatus, mille on loonud kooli vilistlane Aadu Must.

Ettevõtlikkus on samuti meie fookuses – ettevõtlusõpe-tus kuulub kõigi klasside õppe-kavasse. Vanemad õpilased loovad minifirmasid ja käivad laatadel, nooremad harjutavad kooli oma laadapäevadel. Alates esimesest klassist õpitakse arvutiõpetust ning informaa-

tikat ja saab osaleda erinevates robotikaringides.

Kool, mis toetab ja arendab

Tori koolis töötab tugimees-kond, kes juhendab haridus-like erivajadustega õpilasi. Koolis on abiõpetajad, tugi-isikud, eripedagoog ja psüh-holoog. Oluline on, et iga laps saab tuge ja mõistmist just seal, kus tal seda kõige roh-kem vaja on.

Õpilasesindus on järjest aktiivsem – noored osalevad koolielu korraldamises ja Tori valla noortevolikogus. Koos

korraldatakse sündmusi, aru-tatakse kooli arenguteemasid ning tehakse häid algatusi.

Tervis, liikumine ja traditsioonid

Tänapäevane kunstmuruväl-jak, võimla ja mitmekesised liikumisvõimalused teevad sportimise ja aktiivse eluviisi lihtsaks ja meeldivaks. Oleme liitunud ka Liikuma Kutsuva Kooli programmiga. Koolis väärtustatakse loodusharidust ja kodukoha tundmist – mat-kapäevad, loodusprogrammid ja lipukoolitused on saanud tavaks. Iseseisvuspäevale eel-neb alati rongkäik Tori kalmis-tule, kus süüdatakse küünlad ja meenutatakse kohalikke suurkujusid. Samamoodi mä-lestatakse kooli sünnipäeval kunagisi õpetajaid ja töötajaid.

Meie kooli mõte on sõnastatud selgelt ja kindlalt:

Tori põhikool – koht, kus iga õpilane ja õpetaja saab öelda uhkusega: „Ma õpin ja töötan Toris!“

Riina Kask ja elektriteenuste divisjoni vanemprojekteerija Aap Erik. Tehnilist tuge pakkus ja Praktikal keskkonda tutvustas osatähtsust Praktikal Education juht Omari Loid.

Märkamatuks kulus kahe õppetunni asemel kolm – lap-sed tegutsesid ülesannetega, arvutasid kiirust, ehitasid lego-dest autosid, võrdlesid erine-vaid pöörlemiskiirusi hammas-ratastega ja ilma jne. Tunnid nägid välja nagu mängimised, aga ometi selle varjus nad mär-kamatult kogu aeg õppisid. Loodame, et nii mõnigi sai aru, mis juhtub, kui vahetad suure-mad hammasrattad väiksemate vastu või paned suurema vastu väiksemat käima. Jäi meelde, kuidas arvutada keskmist ja teisendada kilomeetrit tunnis meetriteks sekundiks.

Aitäh, Leonhard Weiss ja Praktikal Education, et meie tunni(d) huvitavaks tegite! Püüame jätkata samas vaimus ja varsti keemia kaste katse-tama hakata.

Õpetaja Leelo Lusik
ja 8. klass

Toitumise õpikoda lõimingupäeval.

Foto: Tori põhikool

Lõimingupäev „Tark rahvas“ Tori põhikoolis

JANA MALÕH

TORI PÕHIKOOLI
ÕPPEALAJUHATAJA

Tori põhikoolis toi-mus kevadine lõimin-gupäev „Tark rahvas“, mille raames said kõik klassid osa põ-nevatest õpikodadest ja külalisesinejatest.

Päeva fookuses oli arenda-da õpilaste õppimisvõimet, koostööoskust ja praktilist elutarkust läbi erinevate õp-peainete ühendamise.

I kooliastme avastusrõõm: kevad, liikumine ja teadmised aabitsast

Noorema kooliastme jaoks oli päev täis avastamist ja vahetut kogemist. Mängu-väljakul said lapsed panna proovile oma teadmised loodusest, määrates kevad-lilli, eristades leht- ja okas-puid, mõõtes mõõdulindiga pikkust, määrates ilmakaari ning tõestades Maa külge-tõmbe jõudu. Kõik ülesan-ded viisid lõpptulemuseni, et õues on tore! Klassiruumis tutvuti erinevate aabitsate-ga, milline on olnud aabitsa kujunemine ajas. Õpilased said teada, et tähestikud erinevad oma visuaalse väl-janägemise poolest. Ladina tähestikus vastab tavapära-selt iga täht ühele häälikule, aga hiina tähestikus tähistab iga sümbol sõna või mõistet. Inglise keele ja matemaatika õpikojad aitasid arendada nii keeleoskust kui loogilist mõtlemist mängulisel ja põ-neval viisil.

II kooliaste: teadmised metsast ja maailmast

Keskmise kooliastme õpila-sed astusid välja klassiruu-mist, et õppida looduses. Par-gitunnis tutvuti puuliikide ja esimeste kevadtaimedega ning määrati ilmakaari. Ma-

sinmõtlemise töötoas said lapsed arvutiprogrammide poolt koostatud ülesandeid lahendada, mis arendasid loogikat ja probleemilahen-dusoskusi. Lõbusaks ja tead-misterohkeks kujunes mäng „Reis ümber Eestimaa“, kus vastati küsimustele Eesti spordi, kultuuri ja geograafia kohta. Õppimine ja liikumi-ne käisid taas käsikäes.

III kooliastme loovus, silmaring ja ettevõtlikkus

Vanem kooliaste kesken-dus kultuuri- ja väärtus-pädevuste, digipädevuste, ettevõtlusoskuste ning kee-lekasutuse arendamisele. Õpilased töötasid rühmades reklaamiprojektide kallal, kasutades Canva keskkonda, kujundati tootele visuaalne reklaamplakat, kirjutati rek-laamtekstid ning harjutati vene keele fraase. Valminud töödest loodi virtuaalne näi-tus Wakelet'i keskkonnas. Õpikojas „Eesti suurkujud“ pidid õpilased ümber koo-limaja õue ringi liikuma ning vastama interneti abil valikvastustega küsimustele Eesti suurkujude kohta loo-dusteadustes ja ajaloos. Õi-ged vastusevariandid andsid kokku lahendusõna. Lisaks toimusid õpikojad mõttete-rade ja tsitaatide tõlgenda-misega, Kuldvillak tervise ja spordi teemadel.

Lõimingupäeva rikastasid mitmed külalised

Pärnumaa spordiliidu spet-sialistid rääkisid I koo-liastmele tervislikust toi-tumisest, II kooliastmele liikumise vajalikkusest ning III kooliastmele vaimsest tervisest.

Psühhoobussi teadus-etendus pakkus kogu koolile võimalust mõista paremini inimpsühholoogiat – tajusid, meeli ja seda, kuidas meieaju võib meid vahel petta.

Are koolis oli huvitav külalistund Leonhard Weiss OÜ-lt

Eestis on juba mõn-da aega tegutsenud selline ettevõtte nagu Praktikal.

Ettevõtte propageerib loodus-ainete õpetamise tervikla-hendusi – õpilasele on kaa-sahaaravad, interaktiivsed ning käed-külge õppema-terjalid, mida on võimalik kasutada nii digitaalselt kui ka paberil. Metoodiliselt kommenteeritud materjalid vähendavad õpetaja etteval-mistusaega ning aitavad tun-de edukamalt läbi viia. Ühes keskkonnas on õpik, töövihik ja slaidid – platvorm võimal-dab viia tunde läbi, kasuta-des nii digiseadmeid kui ka paberit-pliatsit. Soodsalt saab kogu klassile kvaliteet-sed katsekomplektid. Praegu on olemas füüsika-keemia komplektid, arendamisel on matemaatika keskkond ja oo-tame ka bioloogia materjale.

Praktiline õppimine Are koolis.

Foto: Leelo Lusik

Paar aastat tagasi korral-das Praktikal kampaania, et ettevõtte toetaksid koole katsekomplektide soetamisel. Ka meie kool hõiskas välja, et oleme nõus nende vahendi-tega tunde läbi viima. Õnneks ei jäänud me hüüdjaks hää-leks kõrbes. Sügisel tuli teade, et osatähtsust Leonhard Weiss ostab ühele koolile füüsika-mehaanika komplektid tingi-

musel, et see läheb Pärnumaa koolile. Väljavalituks osutus Are kool.

Leonhard Weiss on pärit-olult Saksa suurkontsern, mis on laienenud üle Euroopa. Eestis tegutseb ta alates 2015. aastast.

25. aprillil tulid seda komp-lekti tutvustama ja praktilist tundi läbi viima osatähtsust Leonhard Weiss personalijuht

Foto: Sindi gümnaasium

Sindi gümnaasium osaleb üldhariduskoolide arendusprogrammis

KATRIN KOHJUS

SINDI GÜMNAASIUMI
DIREKTOR

Sindi gümnaasium osaleb alates 2025. aasta kevadest kuni 2027. aasta sügiseni Eesti kvaliteediagentuuri ja Tallinna ülikooli poolt toetatud üldhariduskoolide arendusprogrammis.

Eesti kvaliteediagentuuri üks eesmärkidest selles programmis on tõendus põhise ja õppija arengut toetava kvaliteedijuhtimise edendamine üldhariduses. Arendusprogrammi fookuses on õppijakeskse kultuuri edendamine koolis.

Sindi gümnaasiumi 7-liikmeline kooliarendusmeeskond osales mai algul arendusprogrammi 2. moodulil, kus arutati, millised on hea õpetaja tunnused, millised õpetajate koolitused on tõhusad ja milline õppimine on

õpilaste jaoks tõhus, analüüsiti õpilaste üle-eestilise rahuloluküsitluse tulemusi ja seati eesmärgid kooliarenduseks programmi perioodil. Sindi gümnaasiumiga koos osaleb arendusprogrammis veel neli kooli. Igal koolil on kaks mentorit-koolijuhti, kes on hiljuti oma kooliga mõne sarnase arendusprogrammi läbi teinud. Arendusprogrammi veab eest Tallinna ülikooli haridusjuhtimise akadeemia, kus valmistatakse ette arenguseminaride materjalid ning seminaride vahel tehtavad kodutööd. Tallinna ülikool viib programmi jooksul ellu mitmeid uuringuid, millesse kaasatakse kogu koolipere.

9. mail 2025 kirjutasid Tallinna ülikooli haridusjuhtimise professor Eve Eisenschmidt, Sindi gümnaasiumi direktor Katrin Kohjus ning kooliarendusmentoriid Krista Andreson ja Tiina Lohur alla hea tahte ja koostöö kokkuleppele, mis määrab täpsemad rollid alanud kooliarendusprogrammis.

Kevadine keskkonnahoiupäev Sindi lasteaias – õppides, mängides ja koos olles!

MARIS KUUSK

SINDI LASTEAIA ROHELISE
KOOLI GRUPI JUHT

Sindi lasteaed tänab südamest kõiki lapsevanemaid ja peresid, kes osalesid meie kevadisel keskkonnahoiupäeval, mis toimus tänavu talgupäeva raames.

Vaatamata jahedale ja vihmale ilmale kogunes lasteaia õuealale rohkelt peresid, et koos lasteaia personaliga veeta üks sisukas päev täis avastamist, mängu ja hoolimist – ikka looduse ja keskkonnasõbralike harjumuste heaks.

Keskkonnahoiupäeval rändasid lapsed koos oma pere liikmetega läbi 12 temaatilise tegevuspunkti, mis tutvustasid Rohelise Kooli keskkonnateemasid: toit, vesi, jäätmed, elurikkus ja loodus, transport, energia, kliimamuutused, õueala, tervis ja heaolu, globaalne kodakondsus ning meri ja rannik. Igas punktis ootas osalejaid õpetlik ja kaasav tegevus – mängud, arutelud ning praktilised ülesanded, mis innustasid mõtlema, avastama ja seostama nähtut igapäevaeluga.

Tegevuse alguspunktiks oli meie lasteaia uus õuesõppepaviljon, mille soetamist toetas Eesti riik. Tänu projektitoetusele on meie õueala muutunud mitmekesisemaks ja inspireerivamaks, pakku des suurepäraseid võimalusi looduse keskel õppimiseks igal aastaajal. Just paviljoni juurest sai alguse ka keskkonnahoiupäeva mänguline seiklus. Iga osaleja sai värava juurest kaasa „loodusesõbra südame“ – taaskasutusmaterjalidest valmistatud südamekujulise ripatsi käepaelal

Keskkonnahoiupäeval osalejad said loodusesõbra südame.

Foto: Sindi lasteaed

– ja stardipunkti loosikastist oma esimese tegevuspunkti numbri. Igas punktis ootas ees väljakutse või avastus ning iga edukalt läbitud punkt kinkis südamele värvilise lõngajupi. Südamekujuline osalejakaart kandis sõnumit „Hoian & Hoolin“ ning iga lisanduv lõngake tähistas uut teadmist, kogemust või keskkonnateadlikku mõtteväljatust. Nii kujunes päevast isiklik ja südamluk teekond, mille lõppedes viisid lapsed koju oma ainulaadse mälestuseseme – rõõmu, teadmisi ja hoolimist täis südame. Erilised tänusõnad kuuluvad meie lasteaia personalile, kelle pühendumus, loovus ja koostöövalmidus tegid selle päeva võimalikuks. Kõik tegevuspunktid lähtusid keskkonnasõbralikest põhimõtetest ja pakkusid lastele mitmekesist õpikogemust. Päev peegeldas hästi meie lasteaia väärtust „Mäng on väikese inimese töö“ ja näitas, kuidas keskkonnakasvatust saab olla loomulik osa mängulisest õppimisest.

Igas tegevuspunktis ootas osalejaid mänguline ja õpetlik tegevus:

- Naerukildude ja Mesimummide transporditee-

malises punktis tutvustati erinevate transpordivahendite mõju keskkonnale;

- Mürakarude köögiviljamäng õpetas tervisliku toitumise tähtsust;
- Pesamunade kliimamuutuste teemapunkti uuriti, millisel aastaajal esineb kõige rohkem sademeid;
- Lepatriinude jäätmete punktis aitas üllatusküllaline Vares (Paikrest) sorteerida prügi ja tutvuda liigiti kogumise põhimõtetest;
- Krõllide energiamajas tutvuti erinevate energiaallikatega ja saadi teadmisi säästliku energiakasutuse kohta kodus;
- Midrilindude mängus „Ujub või upub?“ said pered teadmisi mereelustiku kaitsmisest ja veekogude puhtana hoidmisest;
- Päikesejänkude elurikkuse punktis õpiti tundma erinevaid loomade, putukate ja kalade looduslikke elupaiku;
- Tibude globaalne kodakondsuse punkt tutvustas erinevate rahvaste toite ja kombeid ning pille;
- Nublude ja Rõõmuraasude tervise ja heaolu punktis õpiti eristama tervislikku

ja mittetervislikku toitu. Tegevus lõppes Tänuilukuse puu loomisega, kuhu iga laps riputas kirja millegi kohta, mida ta looduses armastab – toetades sellega nii keskkonnahoidu kui vaimset heaolu;

- Sipsikute õueala tegi selgeks liikumise tähtsuse ning lapsed õppisid liikumisõpetaja juhendamisel triblamist;
- Puhhide punkt keskendus puhta vee väärtustamisele ja säästmisele;
- juhtkonna jäätmete punktis toimunud mänguasjade täika juhtis tähelepanu ületarbimise vähendamisele ja taaskasutuse väärtustamisele.

Samuti soovime rõhutada, et keskkonnahoiupäev oli osa meie laiemast eesmärgist suurendada lapsevanemate teadlikkust Rohelise Kooli programmist. Sündmus pakkus suurepärase võimaluse koos õppida, kogemusi jagada ning kogukonnatunnet tugevdada. Koos õppides, mängides ja tegutsedes kujundame põlvkonda, kes oskab loodust väärtustada ja hoida.

Usume, et just väikestest igapäevastest valikutest – vee säästmine, prügi sorteerimine, teadlik tarbimine – sünnivad suured muutused. Läbi selliste ühiste tegevuste loome tugeva aluse kestlikuks mõtteviisiks, mis kandub edasi nii lasteaia igapäevaelu kui ka laste kodudesse.

Täname veelkord kõiki peresid osalemise, toetuse ja rõõmsa meele eest – teie kohalolek andis päevale soojust ja tähendust. Loodame, et need kogemused elavad edasi laste mõtetes, juttudes ja igapäevastes valikutes.

„Suured muutused algavad väikestest sammudest ja südamest, mis hoolib.“

Mälestuspink Harry ja Maimu Raidele avatakse 7. juuni keskpäeval

Veebruaris möödus 95 aastat Sindi kooli kauaaegse direktori Harry Raide sünnist. 7. juunil tähistame tema abikaasa ja kolleegi Maimu Raide 95. sünniaastapäeva, just sel päeval kell 12 leiab aset mälestuspinki avamine Sindi gümnaasiumi juures. Meenutame kõneledes, kõlab muusika ja teeme ühise tänukummarduse. Täname kõiki, kes panustasid pingi rajamisse!

Ene Michelis,
Sindi kooli vilistlane

Kevadpidu või näljamängud

KAARI KASEMAA

SINDI GÜMNAASIUMI
ÕPILANE

11. aprillil toimus Sindi gümnaasiumi gümnaasistide kevadpidu, et tähistada kevade saabumist ja suve peatset tulekut. Peo teema oli inspireeritud populaarsest filmi- ja raamatusarjast „Näljamängud“ („The Hunger Games“).

Pidu leidis aset hubases Sindi seltsimaja väikeses, teemako- haselt kaunistatud saalis. Õh- tut juhtis kooli direktor, kes kehastus Kapitoolumi esi- najaks. Saali sisenemiseks tuli aga kõigepealt seista ravis ja loosida endale ise sedel gru- pi nimega – just nagu päris Näljamängudes. Saal täitus noortega, kelle värvikad ja ekstravagantsed kostüümid peegeldasid Näljamängude moetrende. Osavõtjad said Näljamängude kohaselt enne võistlust kohud head ja pare-

Sindi gümnaasiumi abiturientide kevadpeo teema oli Näljamängud.

Foto: Sindi gümnaasium

mat täis süüa. Seejärel panid nad oma nutikuse proovi- le temaatilistes ülesannetes – viktoriinis, pallimängus, jutukese kirjutamises ja ju- tustamises, kiiruse peale len- nukite voltimises ja nendega proovilendude tegemises

ning aardejahis.

Õhtu jooksul astusid laval üles nii õpilased kui ka õpe- taja, esitades filmist tuntud lugusid. Laval esines ka koo- libänd Kiss of Migraine. 11. klassi õpilane Malena esitas enda loodud house-stiilis tantsu ja Ebe-Triin omaloo- mingulise laulu, saates end ise klaveril.

Õhtu lõpuks kuulutati välja võitjad ning kõik said šokolaadis maasikate ja tor- diga maiustada.

Näljamängud kujunesid meeleolukaks ning fantaasiat täis sündmuseks, kus peale halli ja sombust talve said gümnaasistid ennast välja elada ning koguda jõudu, et õppe- aasta lõpuni vastu pidada. Juba praegu ootavad õpilased huviga järgmise aasta kevad- pidu.

Tantsupäev Jänesselja lasteaias

NELLI VADAM

JÄNESSELJA LASTEAIA MUUSIKAÕPETAJA

Jänesselja lasteaed tähistas 29. aprillil kolmandat korda kõikide rühmadega rahvusvahelist tantsupäeva. Pidu ei toimunud mitte meie suurel spordiväljakul, kus me laulu- ja tantsupidusid ja enne pidu mitmeid proove koos lastega teeme, vaid lasteaia ees oleva parkimisplatsil.

Jänesselja lasteaed tantsupäeva tähistamas, esiplaanil Mömmiku rühma lapsed.

Foto: Margit Blehner

Lapsi me õueproovidega ei koormanud, kogu kava sai esinemisküpsiks muusikatundides. Et aga platsi peal aru saada, kuhu asetuda, millesse tantsujoonisesse oma rühma lastega minna, pidi õpetajatel endil kõik väga selge olema.

Ilmaga vedas selle poolest, et just sellele päeval polnud sadu, tuul oli kuivatanud ära ka enamiku lompidest, aga mõnd lomp pidi ikkagi harjaga laiali ajama. Tuulepuhanguid olid isegi nii võimsad, nii et meie üks kõlar kukkus pikali ja rohkem ei tulnud sellest piuksugi! Pidime kutsuma alles jäänud kõlari „valvajaks“ abijõudu!

Pidu alustasime regilauluga „Tuulte teretamine“, mida kunagi ammu-ammu laulis Hansapäevade avamisel Mikk Sarv.

Tere, tere, põhjatuuli, idatuuleke ilusa, lõuna lahe leilikene, lääne leebe hingedene, tooge väge tullessagi, tervist teele saadessagi.

Järgnes vana lastelaul „Hüppelaul“ igale rühmale oma ringi moodustamiseks. Kuna kõik rühmad olid platsil, siis saime kasutada 2023. a meie viiendaks laulu- ja tantsu-

peoks tellitud luuletusest tehtud laulu, (peo teemaks oli siis lasteaia ja rühmade nimed), et selle saatel labajalasammuga ringjoonel liikuda. Luuletuse autoriks on pärnulan, elupõline lasteaiaõpetaja Jutta Hiiop-Lepp, kes oli luuletuse alla kirjutanud: „Labajalarütmis“. Suur aitäh talle!

Jänesselja lasteaias täna saanud kokku,

Krõllid, Mömmikud ja Tibud, Sipsikud ja Pokud.

Nublud, Lepatriinud, Lot- ted, siin on vahvad Pätid,

kõigil meil on naerunud ja osavad on näpud.

Eesti rahva pärimustest ammutame tarkust,

igaiüks meist tunneb rõõmu rahvalaulust, -tantsust.

töö ja lõbu käikäes – nii mööduvad me päevad,

Eestimaal hea elada, kõik lapsed seda näevad!

Edasi järgnesid:

- rahvalik paaritants ko- darjoonel „Täna on üks ilus ilm“, kus iga refrääni lõpus jääd «tuttu»;
- rahvalik laulumäng „Kirjava lindu“, kus „kirjude sulgedega linnud“ pidid leidma järgmise lapse, kellele värvilised paelad kaela panna;
- vana lastetants „Kõige

armsam tants“, kus sai teistest rühmades lapsi tantsima võtta;

- vana lastetants „Kükita“ ainult kõige noorematele lastele (teised said tantsurütmi saatel kaasa plaksutada), mille järgselt said kõige nooremad lapsed platsi äärde vaibale istuma minna. Nad olid väga tublisti kogu kava siimaani kaasa teinud, muidugi nende jaoks lihtsam variandis;
- tuntud laulu „Kungla rahvas“ saatel polka ja hüppasammuga ning refräänides sisse-välja liikumine ülejäänud laste poolt.

Seejärel jäid platsile vaid kõige vanemad lapsed, kes said trallida lõbusa polka saatel – kaks rühma vastakuti kolonnis (kokku neli rühma), üks laps ühe rühma kolonnist ja teine laps teise rühma kolonnist moodustasid süldevõtte ja liikusid külgalopiga vastava kohani, lehvitasid teineteisele ja läksid rütmi plaksutades oma rühma kolonni lõppu, et varsti saada juba teise lapsega külgaloppi tantsida.

Peo lõppu sobis laul „Laul sai otsa“ muudetud sõnadega: *Tantsud said otsa, tantsud läksid metsa,*

suure laia lepa otsa, kahe- jalgsel kase otsa, kuuejalgsel kuuse otsa. ::Olgu nõnda – jäägu jälle tantsud veidi peatumaie:: ::: Küll kord jälle kokku saame, üks siis jälle tantsu lööme:::

Selline oligi meie kolmas tantsupäeva tähistamine. Võtsime rahvusliku tantsupäevaga kokku selle õppeaasta ühe peamise eesmärgi – tegeleda süvitsi meie rahvakultuuri tundma- õppimise ja hoidmisega. Terve õppeaasta jooksul on olnud mitmeid palju põhjalikumaid rahvuslikke pidusid, kui on olnud tavaliselt, nagu olete juba jooksvalt lugenud varem ilmunud vallaheledest.

Aitüma kõigile rühmade töötajatele, kes lapsi juhendasid! Aitüma lisajõududele! Eriline tänu õppejuht Margit Blehnerile, kes pani püsti helitehnika, tegi fotosid – joostes kord peaukse kohal olevale rõdule ja tagasi alla ning lisaks jõudis veel õigel ajal ka mikrofoni juurde laulma!

Selleks ajaks, kui valla leht teie postkastidesse jõuab, on suvekuu juba nähtavasti käes. Soovin kogu vallarahvale – kellele sisukat, kellele tõist, kellele „aeg maha“ – suve!

Tammiste lasteaia lastel käis tervisekuul külas Suukool.

Foto: Tammiste lasteaed

Tervisekuu Tammiste lasteaed-alkkoolis

KRISLIN JÄRVELAINE

TAMMISTE LASTEAIA

LIIKUMISÕPETAJA

Tammiste lasteaed-alkkool tähistas aprillis tervisekuud. Sellega seoses toimus meie majas ka mitmeid toredaid erinevaid tegevusi.

Nii nagu igal aastal, toimusvad meile juba traditsiooniks saanud tegevused. Pikaks traditsiooniks on Suukooli loengud ning smuutipäev. Suukooli loengutes tuletas Jana Laptev lastele meelde hammaste- ja suuhügieeni ning pesti ka üheskoos hambaid. Lapsed said koju hambapesupäeviku, millega saab minna hambaarsti juurde ja näidata, kui tublisti on hammaste eest hoolitsetud.

Kõige tähtsam teadmine on, et hambaarst on sõber! Smuutipäeval said rühmad ja klassid ise valida koostisosad, millest smuutit valmistada, sest oma tehtud smuuti maitseb ikka kõige paremini.

Kuna meie maja lastele meeldib väga ise toiduainetega tegutseda, külastas meid sel aastal toitumisharidust Grete Lainela. Tema juhendamisel toimus tervisliku maiuse töötuba, kus iga laps sai endale teha ühe maiuse. Maius valmis päiklitest, datlitest, kakaost ja porgandist, mis kõik omavahel kokku blenderdati. Valmisid uhked šokolaadipallid, mida veeretati kookoshelveste sees, ning lapsed arvasid, et need on nagu šokolaadi Raffaellod.

Koolilapsed said teada, et datlid on nagu šokolaadi varjatud sugulased! Grete rääkis lastele ka seedimisest ning millised on tervislikumad maiustused ja mis juhtub, kui oled suhkruga liiale läinud. Lapsed said teada, et kui ikka on hirmus kommiisu, siis poes vali väiksem pakk ja ühevärvilised kommid!

28. aprillist 2. maini oli meil asutuses autovaba nädal,

kus pöörasime suuremat tähelepanu tervislikule liikumisele kodu, lasteaia ja kooli vahel. Innustasime lapsevanemaid leidma aega ja viise jätta sel nädalal auto koduhoovi.

Kõige populaarsemaks liiklemisvahendiks osutus jalgratas, kuid palju liiguti ka jalgsi. Veel nähti rullisutajaid ning jooksurattaga siblijaid. Siinkohal meie suur tänu lapsevanematele, kes üleskutsega autovabalt liigelda kaasa tulid ning seeläbi oma lapse liikumisaktiivsust toetasid. Samuti kumardus laste ees, kes nägu naerul mööda kergliiklusteed lasteaia ja kooli poole liikusid. Te olite ägedad!

Rühmades räägiti terve kuu tervislikust ja ohutust käitumisest ning eluviisist. Mängiti iga päev enne õuest tuppa tulekut muusika saatel liikumismänge, külastati välijõusaali. Käidi palju liikluses ning külastati Eametsas kaitseliitu ja raamatukogusid. Tervisekuul toimusid mitmes rühmas pudruhomikud vanematega, kus sai koos lapsega maitavat putru mekkida. Valmistati ise hummust ja küüslauguleibasid ning kasvatati seemnest saialilli, millest saab tulevikus tervislikku teed valmistada. Maja töötajad, koolilapsed ja lapsevanemad võtsid osa Tori valla koolidevahelisest samuväljakutsest.

Tervisekuu lõpetas eelmisel aastal alguse saanud suur spordipidu, mis algas piduliku marsi saatel staadionile. Igal rühmal oli rongkäiguks rühmalipp, millega kõnniti uhkelt lipuväljakule, kus toimus spordipeo avatseremoonia. Masti tõmmati Tammiste lasteaia lipp ning süüdati spordipeo tuli. Seejärel oli ühine soojendus ning võistlus võis alata. Lapsed olid tuult ja jahedat ilma trotsides väga vaprast tasu oli igaühele diplom ning medal, mis tegi suu magusaks.

Ilusat kevadet!

Emadepäev Tammiste lasteaed-alkkoolis

KATRIN MILISTVER

KERSTI RAUBA

SIRET LEHTMAA

TAMMISTE LASTEAED-

ALGKOOLI ÕPETAJAD

Seekordne emadepäeva tähistamine Tammiste lasteaed-alkkoolis oli eelmistest aastatest erinev. Ühel mai-kuu õhtupoolikul kutsusime kokku kõik meie peamaja laste emmed, et veeta üheskoos üks armas ja südamlilik õhtupoolik.

Tammiste lasteaia emadepäevakontsert.

Foto: Tammiste lasteaed

Peo avas meie direktor ning sellele järgnes väike kontsert. Iga rühma lapsed esitasid emadele pühendatud südamlikke etteasteid. Sai kuulda laule ja luuletusi ning näha tantsu. Kontserdi lõpetuseks kutsuti ka emad ühisele tantsule. Laste siiras esinemine tõi

nii mõnelegi emale liigutuspis- sara silma.

Kontserdi järel suunduti rühmadesse, kus jätkus pidu igas rühmas omamoodi. Emadele anti üle hoolet ja armastusega meisterdatud kingitused ja suu sai magusaks laste tehtud küpsisetordiga.

Ka meie lasteaia kõige väikesemad, Pajutibud, ei unustanud oma emasid. Tähtsaks päevaks valmistuti juba mitu päeva varem, meisterdades emadele kingituseks südamekujulise nõõbi ja tehes videointervjuu. Õpetajad küstlesid lapsi ning saadud vastuste põhjal monteerisid kokku humoorika ja armsa video. Emadepäeval söödi salatit, maiustati laste valmistatud tordiga ja vaadati üheskoos filmi.

Emadepäeva pidu oli mõlemas majas soe ja rõõmus sündmus, kus saime avaldada tänu meie emmedele nende lõputu hoolivuse, toetuse ja armastuse eest. See oli päev, kus kõik emad said tunda end erilise- na.

141 aastat sinimustvalget – Sindis tähistatakse lipu päeva

1884. aasta 4. juunil asus sinimustvalge tudengilipp Tartust Otepää poole tee – esialgu vankris peidetuna. Vahetult enne Otepää kiriklat tõsteti sinimustvalge esimest korda sõidutuulde lehvima – just see hetk jäi ajalukku kui meie rahvuslipu esimene avalik esitlemine.

Tänavu möödub sellest ajaloolisest päevast 141 aastat. Eesti lipu seltsi Sindis osakond kutsub kõiki 4. juunil 2025 kell 10.20 Julius Friedrich Seljamaa monumendi juurde, et seda päeva üheskoos tähistada, osaledes rongkäigul ja nautides kontserti „Kodu ei lähe kunagi kodust ära“. Sõna võtab vallavanem Lauri Luur. Kontsertkavas on etteasted Sindi gümnaasiumilt, Sindi

lasteaialt ja Sindi muusika-koolilt.

Ajakava:

- 10.20 kogunemine Julius Friedrich Seljamaa monumendi juures;
- 10.30 rongkäik Rein Vendla orkestri saatel;
- 10.50-12.00 kontsert „Kodu ei lähe kunagi kodust ära“ Sindi gümnaasiumi sisehoovis.

Üritust toetavad Tori vallavalitsus, Tori valla kultuurikeskus ja Tre raadio. Pehmet, jahutavat jäätist on võimalik osta otse ratastelt – kohal on toiduauto Leek.

Soovid üritusel lippurina osaleda? Anna endast märku hiljemalt 31. maiks, kirjutades kaisa.hartwich@gmail.com – hoiame koos lippu kõrgel!

Tule tähistada Eesti lipu 141. sünnipäeva koos meiega – jagame üheskoos sinimustvalget südant!

Üritus on tasuta!

Palju õnne, Sind!

KRISTEL REINSALU
KULTUURIKORRALDAJA

Tähistasime 1. mail meie armsa kodulinna 87. sünnipäeva traditsioonilise laadaga, mida võib julgelt nimetada üheks väga oodatud sündmuseks aastas.

Aastad ei ole vennad ja kuigi laada üks korraldajatest kinnitas, et maksud on korralikult makstud ja vihma ei tule, saime siiski tunda tavapärasest Eesti santi suusailma, mis kindlasti võttis nii mõneltki julguse laadale tulla. Aga edu ja rõõm kroonib julgeid – nii saimegi taas üheskoss osa vahvast sünnipäevapeost.

Lisaks kõikvõimalikele tööstuskaupadele pakuti palju väga maitsvat sööki-jooki! Näiteks suudeti kohale tuua vana nõukaegne kaljavaat, millest kosutavat kaljakest lahkesti voolata lasti, lilletaimede puudust leevendas meie armas Kase aiand ning paljud teised!

Sel aastal pühendasime kultuuriprogrammi tublidele isetegevuslastele, kes osalesid pikas ja raskes, ent huvita-

vas laulu- ja tantsupeo protsessis. Kontserdil olid väljas kõik Tori valla koorid, alates Sindi gümnaasiumi poiste- ja mudilaskoorist ning lõpetades Sindi laulukoori, Selja lauluseltsingu, Tori segakoori, Tammiste naiskoori ja Sindi gümnaasiumi naiskooriga. Ei ole just palju valdasid, kellel on oma viiulikooriga, kes laulupeol osaleb, aga meil on! Aitäh, Tori viiulikooriga! Lisaks paitasid silma ja kõrva Sauga kooli õpilaste põnev folkloorikava, Sindi gümnaasiumi showtantsutrupi teemasse ülihästi loodud tantsud ning rahvamuusikaansamblid Pärnu Spelmanslag ja meie oma Sindi poisid ansamblist Sindix. Soovijad said ka matkata koos Kiki Pärnuuuga mööda Sindi kallasrada, mis kindlasti tõi kaasa palju uusi teadmisi ja hunnituid vaateid Sindi kärestikule ning loodusele.

Vaatamata rohkearvulisele publikule ei hellitanud ilm peaesinejaid Mait ja Mikko Maltistki! „Mamma Maria“ ajaks üleskõetud publik lõpetas laulu iseseisvalt, kui esinejad lavakatuselt alla sadanud vee tõttu lühisesse läinud pililidele ja võimendusele enam häält sisse ei saanud!

Sindi laada kontserdinautlejad.

Foto: Kati Pöldroos

Lõpetas noortevolikogu II koosseis

JOOSEP AILISTE
TORI VALLA NOORTE-
VOLIKOGU II KOOSSEISU
ESIMEES

Mais 2025 lõppes Tori valla noortevolikogu II koosseisu liikmete mandaat ning teatepulk anti üle juba kolmandale ülevallalisele noorteühendusele. Mandaadi lõpus on paslik heita pilk noortevolikogu teise koosseisu tegevusele: kas liikmed täitsid neile seatud ülesandeid ning kas alguses tehtud plaanid said tegelikkuseks?

Vastavalt Tori valla noortevolikogu põhimäärusele on ühenduse peamine eesmärk olla noorte esinduskogu Tori vallavolikogu juures. Sellest lähtuvalt sai 2023. aasta kevadel alustanud noortevolikogu üheks peamiseks arengusuunaks esimese koosseisu kogemuste põhjal just koostöö laiendamine vallavolikogu ja -valitsusega. Algselt plaaniks oli saata noortevolikogu esindaja igale vallavolikogu istungile, igasse komisjoni ning kohtuda regulaarselt vallavanema ja volikogu esimehega. Aja möödudes selgus aga, et volikogu

istungitel pole noortevolikogu esindajate viibimine iga kord tingimata vajalik (tegelikkus arutelu toimub komisjonides ning tihti pole päevakorras noori puudutavaid eelnõusid), samuti otsustati muuta vajaduspõhiseks kohtumised valla juhtidega. Kitsaskohaks kujunesid aga komisjonid, kuhu oleks võinud jõuda rohkem noortevolikogu liikmeid. Alaliselt oli noortevolikogu esindatud keskkonnakomisjonis ning üpris edukalt ka haridus- ja noorsookomisjonis.

Pärnu Tre raadios suvel 2023 noortevolikogu tööd ja tulevikuplaane tutvustanud esimees seadis peamiseks eesmärgiks ühenduse tunnuse kasvu noorte seas. Koostöö kasvu saavutamiseks on noorte kaasamine ning nende huvid eest seismine.

Noortega kontakti loomiseks on noortevolikogu igal aastal olnud esindatud Tori valla noortepäeval ning korraldanud igal kevadel inspiratsioonipäeva õpilasesindustele. Kevadel 2025 külastas noortevolikogu Tori, Are ja Sauga koole ning pidas kõigile õpilastele alates 5. klassist oma tööd tutvustava loengu. Kevadel 2025 läbi viidud küsitluse põhjal võib üldistada, et enamik Tori valla noortest on teadlik noortevolikogu olemasolust: 52,8%

vastajatest tõdes, et on vähemalt korra organisatsioonist kuulnud.

Lisaks koostööle vallavolikoguga on noortevolikogul eri valla piirkondade noorte koondajana hea võimalus korraldada ja algatada erinevaid üritusi. Ühe eesmärgina sai teise koosseisu jaoks seotud just esimese, päris enda korraldatud ürituse ellukutsumine. Talvel 2024 sai unistus oma üritusest ka teoks: Sindis moodustati noortevolikogu eestvedamisel Tori valla suurim süda. Veelgi toredam on tõik, et noortevolikogu poolt korraldatavast Eesti suurima südame kampaania Tori valla osast on kujunenud traditsioon: ka veebruaris 2025 õnnestus sündmus läbi viia. Lisaks päris oma ürituse korraldamisele on noortevolikogu olnud aktiivne osaline ka Jõesuu külapäeva, Eesti noorteühenduste liidu osalusakadeemia, Pärnumaa noorte inspiratsioonipäeva jt ürituste korraldusmeeskonnades.

Üheks suureks saavutuseks võib lugeda ka regulaarse noori puudutava rubriigi ilmumist Tori valla ajalehes. Just II noortevolikogu koosseisu ajal alguse saanud Noortenurk on pakkunud pea igakuiseid ülevaateid noortekogu tööst, avaldanud noorte omaloomingut ja ka arvamusi lugusid päevakajalis-

TORI VALLA NOORTEVOLIKOGU VALIMISTE TULEMUSED

Tori valla noortevolikogu valimised toimusid 13., 14. ja 15. mail 2025. Noortevolikokku pääsesid 11 enim hääli saanud kandidaati, kelle mandaat kestab kaks aastat. Sedelhääletusel osales 120 valijat, e-hääletas 32 valijat. Kokku osales Tori valla noortevolikogu valimistel 152 valijat.

Tori valla noortevolikogusse osutusid valituks:

- Rasmus Pulk
- Markus Dreimann
- Emily Randlo
- Jarman Ivask
- Reinhold Rebane
- Mirjam Tamm
- Lisette Kivimägi
- Kusti Kuusik
- Mia Maria Mitt
- Liisa Mikkonen
- Joosep Ailiste

tel teemadel tehisintellektist hariduspoliitikani. Parimaks tagasisideks on olnud otsesed kiidusõnad vallaelanikele, kes noorte kirjutisi väga hindavad.

Kokkuvõttes võib väita, et noortevolikogu teise koosseisu mandaat kujunes edukaks. Täidetud sai suur osa algselt seatud eesmärgest, omandatud palju uusi kogemusi ning seatud pidepunktid ühenduse edasiseks arenguks.

Pärnumaa noorsootöö ei mökita

MARGIT LOTT
PÄRNUMAA NOORSOOTÖÖ
ÜHINGU JUHATUSE LIIGE

Sauga Musta Majja kogunesid Pärnumaa noorsootöötajad, huvijuhid ja valdkonna arendajad, et mõtestada, kuhu liigub maakonna noorsootöö ja kuidas seda ühiselt veelgi nähtavamaks ning tähenduslikumaks muuta.

Visioonikonverentsi eesmärk ei olnud pelgalt arutada, vaid päriselt kujundada ühine tulevikupilt ja leida lahendused, mis aitavad kogu valdkonnal edasi liikuda. Päeva juhtis Marek Mek, kelle kaasav ja hoogne stiil hoidis tempot ja tõi esile kõik olulised mõtted, mida osalejatel jagada oli.

Konverentsi jooksul arutati, mis on noorsootöö tegelik tähendus ja väärtus. Toodi esile, et see ei ole lihtsalt hulk tegevusi noortele või tarbitav teenus, vaid see on noore arengu toetamine, usalduse loomine ja koos liikumine, vabatahtlikult, sisukalt ja südamest. Kõlas selge seisukoht, et noortekeskus ei ole ei bussipeatus ega pikapäe-

varühm, vaid noorte jaoks loodud arengukeskkond, kus neid päriselt kuulatakse ja kaasatakse.

Rõhutati, et meil ei ole „minu“ ja „sinu“ noori – meil on **meie noored**, keda toetame üheskoos. Üha rohkem tuntakse muret, et noortele ei anta piisavalt vastutust, sest on lihtsam ise ära teha. Kuid just vastutuse andmine kasvatab iseseisvust ja usaldust. Ühe osaleja sõnul tuleb meil päriselt aru saada, kas noored teevad midagi seetõttu, et tahavad, või seetõttu, et tunnevad, et peavad.

Päeva jooksul kõlas korduvalt mõte, et noorsootöö peab olema nähtav. Ei saa eeldada, et teised mõistavad või märkavad, seda tuleb ise nähtavale tuua. Nii kõlas ka inspireeriv üleskutse: tee oma töö suureks nagu muidugi. Näita, mida teed, kuidas see loob väärtust ja tee seda rõõmuga. Igas töös on süda ja noorsootöös on see süda eriti tugev. Tuleb vaid ise olla uhke, hoida seda rõõmu ja jagada seda kogukonna ja noortega.

Samuti peeti oluliseks tugevdada noorsootöö võrgustikku ja koostööd igal tasandil, luua maakonda läbiv ühtne infovõrk, toetada noorsootöötajate koolitust ja enesetäiendamise võimalusi

Are noortekeskuse juhataja Kristi Raudsepp näitab, milline peab olema noorsootöötaja.

Foto: Reelika Rüütti

ning astuda teadlikke samme palgatingimuste ja töötajate õiguste parandamiseks.

Konverentsil vaadati ka tulevikku, ent mitte niivõrd aastarvu, kui võrd mõtteviisi kaudu. Kui ressursid ei oleks takistus, milline võiks siis olla noorsootöö? Unistati liikuvast noorsootööst, kus noorsootöötajad ja mobiilsed keskused liiguvad ise noorte juurde, mitte vastupidi. Kui linnakeskkonnas on see sageli juba reaalsus, siis maapiirkondades saame sellest praegu veel vaid unistada.

Soovitakse, et koolid ja noorsootöö teeksid tihedat

koostööd, et kogukond oleks kaasatud ning kõik maakonna piirkonnad saaksid tuge võrdel alusel. Toodi välja, et hea noorsootöötaja tunneb end väärtustatuna, on haritud, loov, enesekindel ja tal on tugev seljatagune – nii meeskonna, omavalitsuse kui kogukonna näol.

Päeva lõpuks kujunes selge arusaam, et edasiminek tähendab tegutsemist – mitte ükski, vaid üheskoos. Pärnumaa Noorsootöö Ühing MTÜ eestvedamisel minnakse edasi ühise jõuna, korraldades kohtumisi ja koostöövorme, mille kaudu arendada tugevat, toetavat ja elujõulist maakondlikku võrgustikku. Eesmärk on luua keskond, kus iga noorsootöötaja saab tuge, nõu, inspiratsiooni ja võimaluse oma kogemusi jagada – sest just ühisest liikumisest sünnib päris muutus.

Seda vaimu kandes näitasid Pärnumaa noorsootöö tegijad, et nemad ei mökita. Siin ei vaadata passiivselt pealt, vaid võetakse vastutus, mõeldakse kaasa, otsitakse lahendusi ja unistatakse julgelt. Noorsootöö on tähtis, ja kui seda tehakse koos, südamega ja nähtavalt, siis saabki maailm päriselt paremaks muutuda.

Mälumänguhooaeg sai väärika punkti

ENE MICHELIS
TORI VALLA RAAMATUKOGU
DIREKTOR

Maikuu teisel teisi-päeval täitus Sindi seltsimaja suur saal teadmishimulistega, kui toimus Tori valla mälumängusarja SATS neljanda hooaja finaalsoor. Võistlustules oli 13 võistkonda, kõik valmis andma endast parima.

Nagu hooaja lõppvoorule kohane, ei tehtud osalejate elu lihtsaks – videoküsimus, mille esitas mälumänguringkondades tuntud Kristjan Kullerkan, pani mitme meeskonna silmi kissitama ja kulmu kortsutama. Küsimus osutus parasjagu keerukaks ja segadustki jagus.

Kuigi hooaja üldvõitja oli enne viimast küsimust juba teada, püsis vooru sees pinget kuni lõpuni. Ka 9.–11. koha jagamiseks tuli mängu lisaküsimus, mille abil aitasid paremusjärjestuse paika panna küsimuste koostajad Erkki Lumisalu ja Jaak Eamets.

Hooaja üldvõitjaks osutus ja rändkarika viis koju võistkond Täisku, mille ridades

mängisid Katrin Vunk, Ene Mironenkov, Teolan Pärtels, Mihkel Tomberg ja Toomas Rähmonen.

Teise koha pälvis võistkond Selja, kus hooaja jooksul osalesid vahelduvalt Käde Reinthal, Avo Kask, Katrin Tiimann, Merle Õige, Margo Allikivi ja Alari Janson – igas voorus istus laua taga kuni viis neist.

Kolmanda koha saavutas Jõesuu, mille koosseis samuti varieerus: hooaja jooksul panid oma teadmised proovile Aadi Saar, Raivo Reinsalu, Heigo Põldsam, Eva Jansen-Mann, Jutta Pertel, Enn Lossmann ja Marina Randväli.

Kuigi auhinnakohad said vaid kolm tiimi, kogusid kõik osalejad terve hooaja jooksul kuhjaga uusi teadmisi. Kogukondlik vaim ja ühine avastamisrõõm olid kohal igas voorus – nii et ärge laske end mõnest keerulisest küsimusest või nullringist heidutada!

Tänu sõnad ka tegusale korraldusmeeskonnale ning maitsva toe pakkunud Alla Koogiköögile!

Kõik SATSi-teemaline info on leitav Facebookist.

Järgmise hooajaga stardime taas oktoobris!

Tori valla mälumängusari SATS VIII voor 13. mai Sindi seltsimajas

Võistkond	KOKKU	KOHT	VIII vooru koha- punktid	I-VII vooru koha- punktid KOKKU	KOHT üld- kokku- võttes
SELJA	36	1.	20	138	2.
TÄISKUU	34	2.	18	156	1.
JÕESUU	30	3.	17	124	3.
MAP	29	4.	16	110	6.
VÕKS	26	5.	15	109	7.
TORI KÜTID	25	6.	14	101	8.
VEAB	23	7.	13	118	4.
MATILDA	21	8.	12	112	5.
TAALI	18	9.	11	99	9.
TOHERA TAIFUUN	18	10.	10	85	10.
STS	18	11.	9	59	13.
ELMO	15	12.	8	82	11.
LAMEMAALASED	9	13.	7	63	12.

Mälumänguvõistkondade esikolmik.

Foto: Rita Raudsepp

Näitus „Pruut & pits“ Tori rahvamajas

Tori rahvamajas saab 28. juulist 28. augustini näha näitust „Pruut & pits“. Näituse idee on tuua ette üks ajahetk meie oma inimeste tihti kõige olulisemast elusündmusest – pulm. Näituse kuraatorid on Lea Puust ja Argo Juske.

Rahvamaja saali pannakse üles 10 pruutkleiti, mida meie kandi inimesed on pulmas kandnud. Loodame tuua 100-aastase loo rahvamaja

saali ning jagada selle küm-nenditeks. Iga kümnendikku ilmestab selles ajas kasutusel olnud pruutkleit. Kindlasti tulevad sinna juurde ka lood kandjast ja ka vahvad seigad pulmast. Juurde tulevad ka pulmapildid, kus pruutpaar täies ilus peal.

Loomulikult ei puudu pulmast pits, seda mitmes tähenduses – kas siis pruutkleidi pits või pits, millest manustati kangemat kraami. Sel korral pöörame meie tähelepanu pitsile, millest võeti üks mõnus naps – vahest ka kaks.

Pitsid tulevad samuti meie oma inimeste käest ning loodame need ka kenasti lugude ja fotomaterjaliga ära ilmes-tada.

Kindlasti tulevad näitusele erinevad pulmi puudutavad esemed.

Taas pöörame suuremat tähelepanu ka näituse visuaalsele poolele ning sellele, et näitusel kasutatavaid kujundusmaterjale oleks võimalik ka hiljem n-ö taaskasutusse võtta.

Näitus „Pruut & pits“ on järg meie menukale suvenäitusele, milleks oli

„Hingepüüdja“.

Mida rohkem pitse, seda parem. Tore, kui on ka olemas fotosid, kus on peal see viinapits, mis on meie vitriinis vastu vaatamas. Pruutkleitide kohta soovime kindlasti inimeste nimesid ja võimalusel fotot, mille suurendame lõuendile. Pärast näitust saavad kleitide tootjad need pildid endale mälestuseks.

Ole hea ja anna oma pruutkleitidest ja pitsidest meile teada hiljemalt 20. juuniks argo.juske@torivald.ee või telefonil 5335 9496 (Argo).

Teeme koos midagi ilusat ja sädelevat!

Šal-lal-laa käis vabariiklikul naisansamblite konkursil

KRISTEL REINSALU
ŠAL-LAL-LAA JUHENDAJA

Mustvees 26. aprillil I vabariiklikul naisansamblite konkursil „Laululained“ osalenud Sindi seltsimaja naisansambel Šal-lal-laa näitas taas, et on arvestatav jõud Eesti vokaalansamblimuu-sikas!

Konkursil astus üles kuus erinevat naisansamblit üle Eesti. Grand prix võitnud Elva naisansambel Mesi kiitis südamest meie „Koolikella“ seadet ja ettekandmise ilu

ning jäi õhinal küllakutset ootama! Kiidusõnadega ei olnud kitsid ka Sindi naisliidu kuus vahvat naist, kes võtsid kinni naisliidu sünnipäeval naljana õhku visatud kutsest meiega fännidena konkursile kaasa sõita ja tegid kogu reisi meiega kaasa! Ägedad olete! Mis nii viga esineda, kui oma põidlahoidjad ja fännid saalis! Lisaks toredale kontserdile sai külastada ka Mustvee merepäevi, osta suurepärase suitsukala ning proovida Mustvee naisansambli Helin laulja valmistatud ülimalt-vat torti. Suur tänu Tori valla kultuurikeskusele, kes meid lahkelt toetas!

Tori kodu-kohvikute öö

laupäeval, 9. augustil kell 17–22 Tori sees ja väljas.

Ootame kohvikute pidajaid, kui sul on vähemalt üks neist:

- soov osaleda kohvikuööl;
- võõrustamis- ja istumisvõimalus;
- tahe tutvustada oma kokakunsti.

Kodukohvikute öö toimub Tori sees ja väljas kuni 7 km raadiuses ja natukene kauge-mal laupäeval, 9. augustil aja-vahemikul 17.00–22.00.

Ava oma aed, hoov kaas-kodanikele ja meie külalistele. Kodukohvikute väärtusteks on vahetu suhtlus, uued huvitavad elamused ning võimalus astuda sisse mõnda kaunisse aeda, mida varem vaid üle heki uudistada oled saanud. Vürtsi saab lisada väikeste ülesastu-

mistega või pere- ja majarahva poolt talletatu eksponeerimisega – olgu selleks siis vanad esemed, fotod või mõni kogu.

Registreerimine 9. juuliks: argo.juske@torivald.ee. Registreerimisel lisa järgmine info:

- kohviku nimi;
- aadress;
- kontaktisik;
- lühitutvustus, võimalusel menüü;
- plakat (29. juuliks).

Kes soovib oma kohviku varem lahti teha, siis palume see eelnevalt kooskõlastada korraldajaga. Kindlasti peab kohvik olema avatud ajavahemikul 17.00–22.00. Kes soovib kauem lahti hoida, siis seda me ei keela. Kohtumiseni Tori kodukohvikute ööl! Info tel 5335 9496 (Argo).

Tammiste – Tähelepanu! Valmis olla! Start!

VILJA ALAMAA
KULTUURIKORRALDAJA

Teistmoodi ei oskaks sellele artiklile pealkirja panna. See, mis Tammiste kogukonnas lahti läks, oli päris maruline. Täna on teatanud 16 hoovimüüki, et nende väravad on külastajatele 1. juunil valla!

Püüan igat kohta iseloomustada selle info põhjal, mis mulle laekunud on. Kes lugejatest pääseb Facebooki, saab reklaamplakatite ja kaardiga tutvuda Tammiste küla lehel.

1. Hoovimüük Lõmpsi tee 7
Avatud 10–15.

Saadaval poiste ja naiste riided, jalanõud, raamatud, mänguasjad.

2. Lili kohvik Pahkoja tee 10
Avatud 10–15.

Pakume kooki ja jooki, avatud on jätkusuutlik moenurk, vanavara ja aarded majapidamisest

3. Hoovimüük Vesikaare tee 1
Avatud 10–17.

Mõnus kohvik, lastele lõbutsemiseks batuudid. Müügil laste riided, jalanõud, mänguasjad ja palju, palju muud kraami.

4. Hoovimüük „Käsitöö maagia ja kodune hing“ Suur-Kaare 25

Avatud alates 12. Käsitööküünlad, kitsepiima- ja saviseebid, teise ringi riided, mänguasjad ja garaažileiud. Kohvikus leiate kosutusseks head ja paremat

5. Hoovimüük Jõekalda 1
Avatud 10–14.

Pakume vanavara, taasringluse rõivaid ja mänguasju. Maiustamiseks rabarberimuffinid.

6. Hoovimüük Kummeli 7
Avatud 11–16.

Ootame põnevusega – pakume kasutatud riideid, jalanõusid ja mänguasju.

7. Leppoja talu Kiisa külas
Avatud 12–17.

Valikus on rikkalikult vanavara, riideid, nõusid jpm. Lisaks koortele riideid, rih-

masid jm. Värsked kasevihad! Avatud kohvik.

Sõita Kiisa teelt alla Green Motelli taha, suunaviidad näitavad teed.

8. Mustika Keskus Mustika uulits nr 3
Avatud 10–14.

Kõrgeväärtusline võltsimata kaup kohese ja viivitamata käteandmisega. Meeleolu tõstmiseks ning kundedele ligimeelitamiseks kõlab kõigiti kaunis rütmimuusika.

9. Hoovimüük Orava tee 8
Avatud 11–15.

Kappide tühjendusmüük, kus leidub igasugu põnevaid pakkumisi. Kosutuseks vahvleid ja mahla.

10. Hoovimüük Saialille 22
Avatud 11–16.

Müügiletil on kõik huvitav, mis enam hoiuruumidesse ära ei mahu. Riided, jalanõud, mänguasjad ja palju muud.

11. Hoovimüük Maasika 2
Avatud 12–15.

Pannkoogi- ja vahvlikohvik! Õnneloos – iga loos võidab!

12. Hoovimüük Veskikaare 29
Avatud 11–15.

Mida meie juurest leiad? Tule lahkelt vaatama, siit saad valida erinevaid rõivaid ja kõike muud. Pakkumises ka jalgratas.

13. Hoovimüük Pääsu-silma 10
Avatud 11–16.

Pakume asju erinevatele maitsetele, tule uudistama! 14. Hoovimüük Saialille 14

Avatud 11–15. Kaunis käsitöö, tasub kindlasti tulemist.

15. Vanaema Varaait Randidälvä tee 12
Avatud 10–15.

Vanaemadel on alati palju asju, mida pakkuda. Leida võid hulgaliselt häid ja ilusaid nõusid, lasteraamatuid, riideid, jalatseid ning erinevaid lae- ja laualampe.

16. Hoovimüük Jõekalda 15
Avatud 10–15.

Selline sai meie loetelu, iga-tahes on, mida külastada! Paneme ka suunaviite, ehk on majad kergemini leitavad. Kohtume kõik 1. juunil! Tammiste kodukohvikute päev toimub seekord 9. augustil.

SAUGA NAISTE VÖRKPALLIKLUBI TÄNAB!

Suure Reede munadepüha lõppes pronks muna võitmisega. Täname kõiki, kes on meid terve hooaja toetanud!

Antremo OÜ
Motogard OÜ
Klaara-Manni AS
Laarman & KO
Digiboss.ee
Erker OÜ
Koigre OÜ

Wakerman
TEAMSHIELD
Sivoclin

PILTUUDIS

Pärnumaa meeste võrkpalli meistrivõistlustel saavutas Are spordiklubi meeskond teise koha. Võistlus oli pingeline ning 5. aprillil Pärnu kesklinna koolide võimlas toimunud finaalmängus tuli vastamisi minna tugeva vastasega – Pärnu SK Egon. Vaatamata tasavägisele mängule tuli sel korral tunnistada vastaste paremust. Täname kõiki toetajaid, kaasaelajaid ja korraldajaid! Toetasid: MTÜ Terve Are, Tori vald ja Pärnumaa spordiliit

Terve Tori kanuumatk 2025

ANDRA SÖMER
TORI SPORDIKLUBI

Kevadpühal, 1. mail sõitis kanuudega Torist Sinti üle kuuekümnepärase aerutaja.

Oli kahe-, kolme- ja isegi neljaliikmelisi paatkondi, mehi, naisi, noori, vanu ja suisa lapsi. Kokkuvõtvalt – üks kirju ja äge seltskond. Matk algas Tori alevikust vallamaja aasalt, kus matkajuht Silver Sams vajalikud õpetussõnad teele kaasa andis. Kui enamus jõudiski kohale suuremate viperusteta, siis ühel seltskonnal õnnestus siiski kärestikku läbides ka ümber minna. Tegu oli tõeliste matkahuntidega. Riided väänati välja ja teekond võis jätkuda. Pisut külmunult ja valusa puusaga, aga lõpu jõudsid kõik. Sindi väliujulas ootas Maigi maitsva supi ja karaskiga, mis oli suurepärase

Foto: Siim Sams

punkt toredale matkale. Aitäh, armsad matkajad!

Suur tänu, Tori matkakeskus, OÜ Sookolli söögituba, Hansa Bussiliinid AS.

Matka toetab Tori vallavalitsus, Rohelise Jõemaa koostöökoogu ja PRIA Leader programm. Kaasrahasanud Euroopa Liit.

Sindi väliujulas toimusid MTÜ Energilised eestvedamisel „Teeme ära“ talgud

Juba kolmandat aastat korraldab selts talgupäeval Sindi väliujulas koristuspäeva. Energiliste hulka kuuluvad Sindi ja Tori valla lähiumbruse taliujujad.

3. mail talgupäeval osales ka teisi töökaid sintlasi, kes liitusid koristuspäeva üleskutsega. Järjekordselt said puhtaks ujula territoorium, parkla, ujulasse mineku teele jäävad kraavid ja teekond kärestikuni. Tore oli tõdeda, et prügikoristamisega alustati juba eelmisel päeval. Saagiks kogunes mitu kotitäit kõrkja- ja leheprahti, mitu kotitäit pisiprügi ja plastikut. Täissõditud riietuskabiinid

Talisuplejad lõpetasid hooaja.

Foto: erakogu

said puhtaks pestud ja ka üle värvitud. Talgulistele keetis sooja ja maitsva supi ja pak-kus pirukaid eestvedaja Jana Hansen, kellel ka kogu pere kaasa löi. Taliujujad on prügi koristanud aasta ringi ujumas käies. Selle aasta talgupäeva peateema oli unistamistalgud. Energilised tegid tööd, kuid samal ajal ka unistasid, et kõik inimesed hakkaksid alati ja igal pool enda järelt koristama, et ei oleks koniloopeid ega koerajalutajaid, kes ka-kajunnid kilekotti pakivad ja

siis pöõsa alla kraavi heidavad. Prügikastid võiksid olla tuule-kindlad, et sealt midagi välja ei pudiseks, ja kui kalamehed tulevad püügile looduse ande nõudma, siis ka enda järelt kogu praht kaasa viidaks.

4. mail oli MTÜ Energilised taliujumise hooaja lõpu-pidu. Tavapärastel kohtume-oktoobrist aprillini üks kord kuus Sindi ujulas, kuhu sel päeval saabub ka ratastel saun. Hooaja lõpetamisel oleme alati teinud väljasõidu mujale. Seekord käisime Soomaal kauni

Navesti kaldal Ruukeli talus, kus lahke perenaine veel ei ole talisupleja, kuid tulevikus ehk juba on. Jätsime oma ujumis-pisikud sinna maha! Seekord pakkus tema oma ilusat kodu-hoovi ja sooja sauna. Selle aasta elamuseks sõideti paadiga üle jõe rabalaukasse. Pärast oli võimalus korduvalt jõemõnused nautida. Selgus, et laugas oli seekord jõesst soojem.

MTÜ Energilised kutsub kõiki liituma ja meie tegemis-tega tutvuma Facebooki lehe Sindi Talisuplus kaudu. Liik-metelt ootame aastamaksu 15 eurot, et saaksime ühistele saunapäevadele puid osta, kuid uudistajad on alati ooda-tud ja see ei maksa midagi. Ühised üritused teevad veel energilisemaks!

MTÜ Energilised

Ares pakkus elevust sulgpalli pereturniir

ANNE-LIIS MAASING
ARE PIIRKONNA
SPORDIEDENDAJA

24. aprillil toimus Ares sportlik sulgpalli pereturniir, kus osales kokku viis võistkonda. Turniir pakkus palju elevust ja häid emotsioone nii mängijatele kui ka kaasaelajatele.

Kuna platsil käis tihe rebimine ja kõik tahtsid anda endast parima, ei puudunud ka pingelised hetked. Osalejate

seas oli nii nooremaid kui vanemaid sulgpallisõpru ning mängud olid täis põnevust ja sportlikku vaimu. Turniir on ellu kutsutud pere ühis-tegevuse eesmärgil. Lapsele annab see väga palju kindlusi ja turvatunnet, kui ta saab mängida koos oma ema või isaga.

Kõik osalejad said tänutäheks šokolaadibatoonid ning parimad ka medalid ja karika.

Aitäh kõigile, kes kaasa löid! Suur aitäh treener Romanile ja Are avatud noortekeskusele koostöö ja pühendumuse eest!

Are sulgpalli pereturniiril osalenud.

Foto: Anne-Liis Maasing

Kohtade järjestus:

1. koht Kristian Kivisaar ja Ivo Kivisaar;
2. koht Rait Tiitus ja Ralf Tiitus;

3. koht Egert Sutt ja Kati Pärn.

Üritust toetasid MTÜ Terve Are ja Tori vald.

Tori spordiklubil on kevad olnud tõine ja toimekas

ANDRA SÖMER
TORI SPORDIKLUBI

1. aprillil toimus Tori kooli võimlas sulgpalli peretur-niir, kus võistkonna moodus-tasid põhikooli õpilane koos oma pereliikmaga. Osalemas oli kaksteist tublit võistlus-paari.

Tulemused:

1. Ruudi Kallaste ja Jan-Marten Prints;
2. Mathias Jesper ja Janika Virkus;
3. Charlyn ja Mathelyn Jaanimäe.

12. aprillil peetud Tori võrk-palliturniiril selgitasid seitse registreerunud võistkonda omavahel parimaid. Mitme-tunnine turniir algas kahes loosiga määratud alagrupis ning kuldmedali saatuse ot-sustasid lõpuks alagruppide võitjad omavahel.

Tulemused:

1. Sauga (Eger Kruuse, Mar-tin Maripuu, Heiko Reimann, Ott Sikemäe);
2. Sinine esmaspäev (Jo-hannes Ergezinger, Taavi Kask, Rasmus Ulp, Karol Pakkas);
3. Tori VK (Maarja Karjam,

Kertu Nittim, Karol Nairis, Karmo Kiviste).

(+12), 2. Andreas Toomet (+32).

Jüripäeva rahvajooks toimus Tori alevikus 22. aprillil. Kahekilomeetrise raja läbis ligikaudu kuuskümme jooksu- ja kõnnisõpra, igaüks endale sobivas tempos ja enda südame heaks. Aega me sellel jooksul ei võta ja auhin-nad läksid loosimisele kõigi lõpetajate vahel.

Kiituse ja pika pai on kõik osalejad kuhjaga välja teeni-nud!

26. aprillil toimus Tori põ-hikooli ümbruses ketta-golfivõistlus „Tori kevad 2025“. Tori spordiklubi ja disc golf'iklubi Albatross koostöös korraldatud võist-luseks oli üles seatud ajutine 10 korviga rada, kus kolmes divisjonis osales kokku 44 kettalennutajat.

Kokku mängiti neli ringi ehk 40 korvi, mispeale selgi-tati parimad kettagolfarid.

• Mehed: 1. Rain Siivert (-21), 2. Allan Kuusik (-17), 3. Erki Laanearu (-16).
• Naised: 1. Birgit Rebane (-1), 2. Kaja Rebane (+7), 3. Marit Toomet (+24).
• Noored: 1. Rome Jõerand

Traditsiooniline sulgpalliturniir Sulgtrall toimus kahel päeval – 6. mail kooli-laste üksikmängud ja 9. mail täiskasvanute paarismängud loositud paarilistega. Kahel päeval osales kokku 34 sulgpallurit.

Tulemused:

1.–4. klass

1. Oliver Kuningas;
2. Mairold Ruumet;
3. Annabel Pärnoja.

5.–6. klass

1. Ruudi Kallaste;
2. Sten Parm;
3. Gregor Valdaru.

7.–9. klass

1. Jan-Marten Prints;
2. Markus Dreimann;
3. Bruno Endrekson.

Täiskasvanud

1. Janika Virkus, Aare Orlovski;
2. Ave Kivisik, Ain Brunfeldt;
3. Inga Ohno, Mart Lilleleht.

Täna meie sündmustel osalenud sportlasi, abilisi ja koostööpartnereid! Kõiki eelpool loetletud sündmu-seid toetab Tori vallavalitsus!

Jüriöö rahvajooksu soojendus. Foto: Ülo Soomets

TAMMISTE RAHVA

Tammiste jaaniöhtu
suur avalöök 22. JUUNIL

RAMMUMEES 2025

Võistluste algus 18.00, registreerimine 17.30 – 17.45

Tule vaata oma silmaga vägilaste tugevaid sooritusi.
Ole kohal ja ela omadele kaasa!

Info korralduse kohta:
Andre Sassor tel 58583352

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

TORI JAANITULI
22.06 kl 20.00
Tori vallamaja aasal
Tantsumuusika eest hoolitseb Urmo ja ansambel Vanad Sõbrad

TAMMISTE JAANITULI
22.06 kl 20.00
Tammiste Lasteaed-Algkool pargis
Tantsuks ansamblid Hästi ja Pärnu Koidula Gümnaasiumi Bänd Videodisko DJ Andrus Kuzmin

TORI VALLA jaanituled 2025

SINDI JAANITULI
23.06 kl 20.00
Sindi Laululaval
Tantsitavad ansambel Player ja DJ Meelis Sepp

ARE JAANITULI
23.06 kl 20.00
Are pargis
Tantsuks ansambel Agulipoisid Videodisko DJ Andrus Kuzmin

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

On1TEATER esitleb:

ROOV

JANUARI

Etendused Tori rahvamajas:
N 12. juuni 2025 kl 19 esietendus
P 15. juuni 2025 kl 19

Lavastajad Jane Lumijõe ja Piret Dreimann

Osades Jane Lumijõe, Piret Dreimann, Piret Jürgenstein, Andres Andrekson, Kristjan Kullerkan, Markko Virkus, Argo Juske

Pilet 7.-

SINDI AVATUD NOORTEKESKUSE EES

SINDI LASTEKAITSE-PÄEV

1. juuni 2025 kell 12–16

Batut. Kontsert
Erinevad töötoad
Müügil söök-jook ja muu vahva kraam
Päeva juhib ja lastega möllab KRATT

Ma Sindit!

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

Tori rahvamaja ümber
P 1. juunil 2025
kell 11.00 – 15.00

Rõõmsate laste päev Toris

Tule veeda üks lõbus ja elamusterohke päev koos pere ja sõpradega! Tegevusi toimub nii väikestele, kui ka suurtele.

Mis toimub:

- Meeleolukad esinemiskavad Tori Lasteaia ja Tori Põhikooli poolt
- Tori põhikooli koolinoored on väljas oma müügitetidega, kus on palju head ja paremat
- Kõrghobuste karikavõistlused nii väikestele, kui suurtele
- Tutvuda võimalik koduloomadega
- Teadusshow KOLM PÕRSAKEST
- Ronimissein
- Sindi Tuletõrje Selts
- Erinevad sportlikud mängud Tori Spordiklubi eestvedamisel
- Mõnus fotonurk
- Avatud mitmed meisterdamise töötoad
- Pärnumaa Märjad Käpad ja palju muud põnevat

Oodatud on kõik! Tasuta!
Korraldavad Tori Valla kultuurikeskus ja Tori kultuuriselts

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

AEG MAHA, KODUST VÄLJA

TEKSAKOTI DISAINIMISE TÖÖTUBA

TORI SOTSIAALMAJAS
03.06.2025
kell 18.00-20.00

VAJALIK EELREGISTREERIMINE

529 7216 AVE

TOETAB TORI VALLAVALITSUS

LOOME TOAD

SAUGA PEREPÄEV

laupäeval, 7. juunil
11–14

Sauga Musta Maja juures

Mis toimub:

- ✓ Päeva muudavad elavamaks Piltsbergid
- ✓ Gato õuemängud
- ✓ Külal onu Raiu ja tema kuulsa auto
- ✓ Batutid
- ✓ Töötoad
- ✓ Külla tuleb Tuuleloheklubi

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

SAUGA MUSTA MAJA

TORI PÕRGU TRIATLON 2025

Pühapäeval 13. juulil kell 13.00
Tori vallamaja aasal

LASTE DUATLON
NOORTE TEATETRIATLON
PÕRGU TRIATLON
UUDIS! JUUBELI TEATETRIATLON!

Veeohutuse alased demoesinemised ja võimalus proovida haabjasõitu!

Info ja registreerimine
tori.spordiklubi@gmail.com, +372 56910009

TRIATLONI DISTANTSID
Ujumine 150 m
Jooksmine 800 m
Kanusõit 800 m
ja jooki finišisse 50 m

Rohkem infot

Tori vald

TORI SPORDIKLUB

TORI VALLA RAAMATUKOGUDE LAHTIOLEKUAJAD SUVEL

1.06.2025–31.08.2025

Sauga raamatukogu E–R 11–18 (kinni 7. juuli – 1. august)

Sindi raamatukogu E 11–18 ja T–R 10–17

Suigu raamatukogu E 15–19 ja T–R 11–17 (kinni 7. juuli – 3. august)

Tori raamatukogu E–R 10–17 (kinni 7. juuli – 27. juuli)

Tammiste välisteeninduspunkt K 9–15 ja N 9–17 (kinni 2. juuni – 6. august)

9.06.2025–31.08.2025

Are raamatukogu E–R 11–18 (kinni 1. juuli – 28. juuli)

TORI VALLA KULTUURIKESKUS

LIPU- MASTID

KUNI
JUUNI LÖPUNI

10%
SOODSAMALT

Igaühel on õigus
heisata Eesti lipp
365 päeva aastas!

Täpsem info
ja personaalne
pakkumine:
mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001

www.hobesolg.ee

STATISTIKA

1.–30. aprillil sündis
13 last. Suri 9, saabus 62
ja lahkus 51 inimest.
1. mai 2025 seisuga on
vallas 12 603 elanikku,
neist 6220 meest ja
6383 naist.

TEATED

SINDI SOTSIAALTÖÖ-
KESKUSES
KUULMISNÕUSTAJATE
vastuvõtt 11. juunil.
Tehakse kuulmisteste ja
antakse nõu kuulmistervise
osas, hooldatakse kuulmi-
saparaate. Osalustasu
5 eurot, registreerimine
tel 5557 1298.
27. juunil PEDIKÜÜR,
12. juunil JUUKSUR, regist-
reerimine tel 5569 5546
(Anu)

TORI SOTSIAALMAJAS
6. ja 19. juunil JUUKSUR.
Registreerimine
tel 5340 8603.
PEDIKÜÜR 11. juunil,
info tel 529 7216

Pakume tööd TAKSO-
JUHILE. Info tel 5685 5899.
Saada CV või täida ankeet:
osiliatakso.ee/taksojuht.

Nr. 1 KÜTTELADU Eestis.
Küttepuid, pellet, brikk.
Müük ja transport üle Eesti.
www.puu24.ee,
tel 520 0093

Eterniit, plekkprofiil, bituu-
mensindel KATUSETÖÖD.
Puitfassaadide ehitus ja
värvimine. Kortermaja trepi-
kodade renoveerimine. Tel
5352 9476, e-post
mehitus@gmail.com

METSAMAAPINNA ketas-
adraga ettevalmistamine
istutamiseks 5346 4785.
info.metsaader@gmail.com

PEDIKÜÜRI TEENUSED.
Klassikaline pediküür
(22 €),
pediküür geellakiga (32 €),
pediküür tavalakiga (27 €)
ja probleemsete jalgade
hooldus (17-37 €)
Pärnu mnt 40a, Sindi (Sindi
saunaga samas majas).
Aeg ette broneerides! Tel
5681 7383, Facebook Heli-
na Pediküür

HOOLDUSNIITMINE ja
kraavide hooldus, platsidel
niitmine. Metver OÜ,
tel 5809 4440

VASTSÜNDINUD VALLAKODANIKUD

August Lehiste	02.04.2025
Sofia Kysylytsia	02.04.2025
Saara Mägi	03.04.2025
Laura Künnap	09.04.2025
Joosep Võigas	10.04.2025
Robin Roth	11.04.2025
Ellie-Marii Buht	11.04.2025
Rico Pärn	25.04.2025
Keneth Kapak	27.04.2025

SOOJUSGRUPP
Savi 5/2, Pärnu, www.soojusgrupp.ee

Ära lase oma seadmetel plahvatada!
Maakütte, ventilatsiooni- ja
soojuspumpade hooldus
56880094 info@soojusgrupp.ee

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- ✓ Hooldus nii kivi-,
plekk- kui eterniit-
katustele
- ✓ Katust säilib kauem
ja maja saab värske
välisilme

Küsi hinnapakumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

SÜNDMUSTE KALENDER

Reedel, 30. mail

Kell 18.30 Are TÄNAVAPIKNIK Are huvikeskuse parklas.
Batuut ja mängud lastele, jäätis, hobiautosid näitab
Basshunters, muusikat teeb DJ. Soovi korral kaasa
piknikukorv, kohapeal kohvik ja joogibaar, võimalus osta
šasliõkki.

Pühapäeval, 1. juunil

Kell 11–15 RÕÖMSATE LASTE PÄEV Toris. Esinevad
Tori lasteaed ja põhikool, teadusshow Kolm Pörsakest;
kepphobuste karikavõistlused, sportlikud mängud Tori
spordiklubiga, tegevused Sindi tuletõrje seltsiga, kohal
on Pärnumaa Märjad Käpad, avatud meisterdamise
töötoad, fotonurk, ronimissein, tutvuda saab koduloo-
madega jne.
Kell 12–16 SINDI LASTEKAITSEPÄEV Sindi avatud noor-
tekeskuse ees. Batuut, kontsert, töötoad, müügil söök-
jook. Päeva juhib ja lastega möllab Kratt.

Esmaspäeval, 2. juunil

Kell 18 Sindi muusikakooli KEVADKONTSERT Sindi selt-
simajas.

Laupäeval, 7. juunil

Kell 11–14 SAUGA PEREPÄEV Sauga Musta Maja juures.
Kohal Piltsbergid, Gato õuemängud, onu Raiu ja Tuule-
loheklubi. Batuudid ja töötoad.

Pühapäeval, 8. juunil

Kell 14 JUMALATEENISTUS Tori kirikus.

Neljapäeval, 12. juunil

Kell 19 On1TEATRI ETENDUS „Proov” Tori rahvamajas.
Pilet 7 eurot.

Pühapäeval, 15. juunil

Kell 19 On1TEATRI ETENDUS „Proov” Tori rahvamajas.
Pilet 7 eurot.

Pühapäeval, 22. juunil

Kell 12 võidupüha TÄNUJUMALATEENISTUS Tori kirikus.
Mälestustule süütamine. Pargade panek Vabadussõja
mälestussamba jalamile Tori kalmistul kell 13.
Kell 15 VÕIDUPÜHA MARATON, start Torist. Info www.
ps.lee / Sündmused / Pärnumaa Võidupüha maraton.
Kell 18 TAMMISTE RAMMUMEEES 2025 Tammiste las-
teaed-algkooli juures. Võistlejate registreerimine alates
17.30. Info tel 5858 3352.

Kell 20 TAMMISTE JAANITULI Tammiste lasteaed-alg-
kooli juures. Esinevad Marge Lumisalu muusikalapsed,
Tammiste laulukoor, rahvatantsurühm Tammepiigad.
Rahvalikud jaanimängud lastele ja täiskasvanutele. Tant-
sitavad ansambliid Hästi ja Pärnu Koidula gümnaasiumi
bänd, videodisko DJ Andrus Kuzmin.
Kell 20 TORI JAANITULI Tori vallamaja aasal. Esinemis-
lusti pakub Tori rahvamaja segarahvatantsurühm. Lastele
keerlemas karussell, hea ja paremaga kostitab Fööniks.
Tantsitavad Urmo ja Vanad Sõbrad.

Esmaspäeval, 23. juunil

Kell 20 ARE JAANITULI Are mõisa pargis. Rahvalikud
jaanimängud lastele ja täiskasvanutele, esinemised.
Tantsitavad Agulipoisid, videodisko DJ Andrus Kuzmin.
Kell 20 SINDI JAANITULI Sindi laululaval. Jõukatsumised
ja mängud Pille Amuriga. Lastega mängib Kristel Tael.
Batuudid, näomaalingud jm. Köhtu täidavad Fööniks ja
toiduauto Leek. Tantsitavad Player ja DJ Meelis Sepp.

Pühapäeval, 13. juulil

Kell 13 TORI PÕRGU TRIATLON Tori vallamaja aasal.
Kavas: ujumine 150 m, jooksmine 800 m, kanuusoit 800
m, jooks finišisse 60 m. Veeohutuse demoesinemised,
haabjasõit. Info ja registreerimine: tori.spordiklubi@
gmail.com, 5691 0009.

Vaata lisa: uudised.torivald.ee/sundmused

NÄITUSED TORI VALLA RAAMATUKOGUDES JUUNIKUUS

Are raamatukogus Pärnu koolide õpilaste
karikatuuride näitus „Gori on meil meeles”

Sauga raamatukogus Marita Rebase akvarellide
näitus

Sindi raamatukogus Kai Brauni maalinäitus „Kevade
ootus”

Suigu raamatukogus Urmas Pedaniku maalide
näitus

Tori raamatukogus Tundmatu autori puitintarsia
näitus

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Velli Maripuu	16.03.1928–13.04.2025
Niina Janina	24.01.1935–08.04.2025
Oskar Kõnnusaar	15.04.1941–03.04.2025
Paul Aavekukk	18.10.1943–22.04.2025
Vladimir Kiisk	18.08.1947–22.04.2025
Rein Pihhus	08.02.1948–18.04.2025
Malle Holzberg	24.03.1955–19.04.2025
Alvar Vilja	15.10.1970–27.04.2025
Ingvar Õispuu	29.04.1975–08.04.2025

PKM Teenused OÜ Rehvide vahetus ja müük

ÕLIVAHETUS
PIDURITE HOOLDUS JA REMONT
KLIIMA TÄITMINE JA HOOLDUS AINEGA R134A

Tihase 23, Tori Vald, Sindi linn, Pärnumaa, 86705, +372 5627 8340, teenusedou@gmail.com

Tori Valla Teataja

Väljaandja: Tori vallavalitsus
Aadress: Pärnu mnt 12, Sindi,
Tori vald, 86705 Pärnumaa
E-post: tori@torivald.ee

Toimetaja: Piia Salundi, tel:
5855 7158,
e-post: ajaleht@torivald.ee
Küljendus: Harjumaa Ühinenud
Meedia,
trükk: AS Printall

Leht ilmub üks kord kuus. Tiraaž
on 5598 eksemplari ja see
jagatakse Tori valla postkastidesse
tasuta.
Toimetuse ootab kaastöid ja
reklaame e-posti aadressile
ajaleht@torivald.ee 8. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus vajadusel
kaastöid lühendada ja redigeerida.
Toimetus ei vastuta kuulutuste
sisu eest.